

ΜΕΛΕΤΗ

ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΑΘΗΝΑ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2008

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A.	ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	4
A1.	Γενικά	4
A2.	Οφέλη από την πιστοποίηση των επιχειρήσεων με κάποιο (α) από τα υφιστάμενα Συστήματα Διαχείρισης.....	12
A2.1.	Συστήματα Διαχείρισης της Ποιότητας ISO 9001:2000	12
A2.2.	ISO14001 Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.....	13
A2.3.	ISO 22000 - Συστήματα Διαχείρισης της Ασφάλειας Τροφίμων.....	14
A2.4.	ΕΛΟΤ 1801 - Συστήματα διαχείρισης της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία...	15
A2.5.	ISO 17025 – Γενικές Απαιτήσεις για την ικανότητα εργαστηρίων δοκιμών και διακριβώσεων.....	16
A2.6.	ISO 27001: 2005 - Συστήματα Ασφαλούς Διαχείρισης Πληροφοριών	17
A3.	Συμπεράσματα	17
B.	ΔΙΕΘΝΗ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ	19
Γ.	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΙ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΣΥΔ.....	24

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα μελέτη εκπονήθηκε από την Εταιρεία Συμβούλων Q-PLAN Α.Ε., στα πλαίσια της από 17/07/2008 σύμβασης μεταξύ ΚΕΕΕ και Q-PLAN Α.Ε.

Αντικείμενο της Μελέτης

Το αντικείμενο της μελέτης είναι:

- α. Να αναλυθεί η σκοπιμότητα της πιστοποίησης βάση κάποιου από τα υφιστάμενα συστήματα διαχείρισης των Ελληνικών Επιχειρήσεων (Φάση 1).
- β. Να καταγραφούν όλα τα Διεθνή, Ευρωπαϊκά και Εθνικά Πρότυπα που αφορούν τις δραστηριότητες των μελών των Επιμελητηρίων (Φάση 1).
- γ. Να καταγραφούν όλοι οι υφιστάμενοι φορείς πιστοποίησης που δραστηριοποιούνται στη χώρα και είναι διαπιστευμένοι προς τούτο (Φάση 1).
- δ. Να γίνει εισήγηση για το είδος των Προτύπων Συστημάτων Διαχείρισης που ενδείκνυται να εφαρμοσθούν είτε στα Επιμελητήρια, είτε στα μέλη τους ανά κατηγορία δραστηριότητας (Φάση 2).
- ε. Να περιγραφεί η διαδικασία πιστοποίησης των Συστημάτων Διαχείρισης (Φάση 2).

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ε.ΣΥ.Δ.	Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης / Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης
Ε.Λ.Ο.Τ.	Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης
I.S.O.	International Organization for Standardization
I.E.C.	International Electrotechnical Commission
C.E.N.	European Committee for Standardization
C.E.N.ELEC.	European Committee for Electrotechnical Standardization
E.A.	European Accreditation
E.T.S.I.	European Telecommunications Standards Institute
H.A.C.C.P.	Hazard Analysis of Critical Control Points

Α. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**Α1. ΓΕΝΙΚΑ**

Η πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης αποτελεί τα τελευταία 20 περίπου χρόνια έναν ολοένα και αναπτυσσόμενο τομέα τόσο σε μέγεθος (πλήθος πιστοποιήσεων), όσο και σε εξειδίκευση (ποιότητα, περιβάλλον, υγεία και ασφάλεια στην εργασία, ποιότητα στις εργαστηριακές δοκιμές, ασφάλεια τροφίμων, ασφάλεια πληροφοριών κ.ο.κ.).

Σημαντικότερος λόγος για την ανάπτυξη, διάδοση και πιστοποίηση των Συστημάτων Διαχείρισης που βασίζονται σε πρότυπα είναι το άνοιγμα των συνόρων σε παγκόσμιο επίπεδο με την είσοδο μεγάλων πολυεθνικών εταιρειών και αλυσίδων καταστημάτων στις επιμέρους / εθνικές / τοπικές αγορές. Ταυτόχρονα η αύξηση της εξωστρέφειας των τοπικών / εθνικών επιχειρήσεων έδωσε την δυνατότητα της συνεργασίας με διάφορες μορφές (αντιπροσώπευση, υπεργολαβία) με άλλες επιχειρήσεις σε ευρωπαϊκό κυρίως (Βαλκάνια, Νότια Μεσόγειος) αλλά και σε διεθνές επίπεδο (Ασία).

Τέλος, η αλματώδης ανάπτυξη της τεχνολογίας, η τεράστια ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών (κυρίως της κινητής τηλεφωνίας) και η διείσδυση των υπηρεσιών του διαδικτύου συντέιναν στην σημερινή οικονομική πραγματικότητα του «παγκόσμιου χωριού».

Ιστορικά ξεκινώντας διαπιστώνουμε ότι μέχρι να φτάσει ένα προϊόν στον τελικό του χρήστη / καταναλωτή απαιτείται να διανύσει μια μεγάλη διαδρομή που θα το μετατρέψει από ένα σύνολο πρώτων υλών σε προϊόν κατάλληλο για τη χρήση για την οποία προορίζεται. Αυτό σημαίνει ότι ένα μεγάλο κομμάτι επιχειρήσεων που εμπλέκεται στην αλυσίδα μεταποίησης με αυξανόμενη εξειδίκευση (ενώ φθίνουν οι επιχειρήσεις κάθετης παραγωγής) είναι ταυτόχρονα πελάτης και προμηθευτής κάποιων άλλων κρίκων αυτής της αλυσίδας.

Η διεθνοποίηση των αγορών με την εξάλειψη – σχεδόν- των εμπορικών φραγμών οδηγεί ένα πολύ μεγάλο πλήθος επιχειρήσεων στη συνεργασία με άλλες είτε ως προμηθευτές, είτε ως πελάτες.

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

Η προφανής αδυναμία των επιχειρήσεων να χειριστούν σε βάθος χρόνου την αξιοπιστία των άλλων επιχειρήσεων (είτε ως προμηθευτές, είτε ως πελάτες), αξιοπιστία που επιμερίζεται στις προδιαγραφές και στην ποιότητα των προϊόντων που προμηθεύονται ή πωλούν, στους χρόνους και τρόπους παράδοσης, στους χρόνους και τρόπους συμφωνίας και παραγγελίας των προϊόντων, στους χρόνους και τρόπους επιστροφής των προϊόντων ή/και απαίτησης για αποζημίωση οδήγησε στην ανεύρεση εναλλακτικών λύσεων.

Ταυτόχρονα οι κρατικοί σχηματισμοί μετασχηματίζονται και ως συστατικά μέρη ευρύτερων σχηματισμών (Ευρωπαϊκή Ένωση, NAFTA, ΠΟΕ κοκ) «αναγκάζονται» να άρουν σχεδόν όλους τους φραγμούς, όχι μόνο τους εμπορικούς αλλά και τους τεχνικούς.

Η νέα αυτή πραγματικότητα οδήγησε «νομοτελειακά» αφενός στην δημιουργία τεχνικών προτύπων που να προέρχονται και να εκφράζουν υπερεθνικούς ή και διεθνείς σχηματισμούς (CEN, CENELEC, ETSI, ISO IEC κοκ), αφετέρου στη δημιουργία σχημάτων πιστοποίησης δευτέρου (από τον ίδιο τον πελάτη) και τρίτου μέρους (από ανεξάρτητο των συμβαλλομένων μέρος).

Κλασσικό παράδειγμα τέτοιου είδους μηχανισμού πιστοποίησης είναι η πιστοποίηση CE που σήμερα αφορά ένα πολύ σημαντικό μέρος των παραγόμενων προϊόντων (εξαιρουμένων των τροφίμων, των φαρμάκων, των χημικών και σειρά άλλων) και ξεκίνησε το 1973 με τα ηλεκτρολογικά προϊόντα. Η συγκεκριμένη δε σήμανση εξελισσόμενη “απαίτησε” την ύπαρξη, εφαρμογή και ορισμένες φορές την πιστοποίηση συστημάτων που να διασφαλίζουν την επαναλήψιμη παραγωγή προϊόντων σύμφωνα με δεδομένες προδιαγραφές.

Τέτοιου είδους συστήματα έως μία δεδομένη χρονική στιγμή υπήρχαν και εφαρμόζονταν στο στρατιωτικό τομέα αφορώντας την παραγωγή προϊόντων χαρακτηριζόμενων ως “αμιγώς” αμυντικό υλικό.

Η κατακτημένη εμπειρία στον αμυντικό τομέα οδήγησε σε “καταιγιστική” έκδοση προτύπων και αντίστοιχη εισαγωγή και εφαρμογή Συστημάτων Διαχείρισης με πρώτα αυτά της Ποιότητας. Υπενθυμίζεται στο σημείο αυτό ότι το 1986 ο Βρετανικός Οργανισμός Τυποποίησης (BSI) εξέδωσε σχεδόν αυτούσια ως βρετανικά πρότυπα (BS 5750 parts 1, 2 & 3) τα αντίστοιχα νατοϊκά πρότυπα (AQAP 110, 120 & 130). Το 1987 (σε λιγότερο από ένα χρόνο!) υιοθετήθηκαν από τον ISO και εκδόθηκαν (επίσης σχεδόν αυτούσια) ως διεθνή πρότυπα ISO 9001, 9002 & 9003.

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

Έτσι στα τέλη της δεκαετίας του '80 έχουμε για πρώτη φορά έκδοση προτύπων που δεν είναι τεχνικά, με την έννοια της καταγραφής τεχνικών χαρακτηριστικών που πρέπει να πληροί ένα προϊόν ή του τρόπου ελέγχου των, αλλά πρότυπα που ορίζουν τις ελάχιστες – διοικητικές και λειτουργικές απαιτήσεις που πρέπει να ικανοποιεί μια επιχείρηση, ώστε να αποδεικνύει πρώτα εσωτερικά και δευτερευόντως προς το εξωτερικό της περιβάλλον, ότι μπορεί να παράγει συνεχώς προϊόντα που ανταποκρίνονται σε δεδομένες προδιαγραφές ανεξάρτητα από που προέρχονται αυτές (πελάτες, νομοθεσία, ίδιες προδιαγραφές ή οποιοσδήποτε συνδυασμός τους).

Σημαντικότατο πλεονέκτημα αυτών των πρώτων προτύπων (που διατηρήθηκε σχεδόν σε όλα τα πρότυπα που αφορούν Συστήματα Διαχείρισης και εκδόθηκαν αργότερα), η δυνατότητα (προσαρμοσμένης) εφαρμογής τους σε όλων των ειδών τις επιχειρήσεις ανεξαρτήτως κλάδου δραστηριότητας, όλων των μεγεθών σε όλα τα πλάτη και μήκη του κόσμου.

Τα Πρότυπα για τα Συστήματα Διαχείρισης καθιερώθηκαν το 1987 με τα πρότυπα της σειράς ISO 9000 και άρχισαν να εφαρμόζονται σ' όλο τον κόσμο με πρωτοπόρο την Ευρώπη.

Η διεθνής σειρά προτύπων διαχείρισης ISO 9000 καταγράφει τρόπους για τη δημιουργία, τεκμηρίωση και διατήρηση ενός αποτελεσματικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας, το οποίο θα αποδεικνύει στους πελάτες πρωτίστως αλλά και σε άλλους ενδιαφερόμενους φορείς την ικανότητα παροχής προϊόντων και υπηρεσιών απόλυτα συμμορφούμενων με τις απαιτήσεις παραγωγής και διάθεσης.

Στην Ελλάδα η εφαρμογή τους άρχισε πολύ σύντομα, στις αρχές της δεκαετίας του '90 από ορισμένες πρωτοπόρες βιομηχανίες, κυρίως υψηλής τεχνολογίας και θυγατρικές πολυεθνικών.

Σταδιακά όλο και περισσότερες επιχειρήσεις, από όλους τους κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας υιοθετούσαν την εισαγωγή Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας σύμφωνα με τα πρότυπα της σειράς ISO 9000 (που σταδιακά με σταθμό τα 2000 περιορίστηκαν στο πρότυπο ISO 9001:2000), με αποτέλεσμα το φαινόμενο σε λίγα χρόνια να πολλαπλασιαστεί τόσο έντονα που σήμερα μπορούμε να πούμε ότι η Ελληνική επιχειρηματική κοινότητα έχει πλήρως κατανοήσει την αναγκαιότητα και τα οφέλη της οργάνωσης των Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας και την εν συνεχεία πιστοποίηση τους από ένα ανεξάρτητο Οργανισμό Διαπιστευμένο για τον σκοπό αυτό.

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

Ταυτόχρονα και βασιζόμενοι πάνω στην εξαιρετικά μεγάλη επιτυχία των προτύπων που αφορούσαν Συστήματα Διαχείρισης της Ποιότητας ο ISO αλλά και αρκετοί εθνικοί φορείς τυποποίησης προχώρησαν στην έκδοση άλλων προτύπων που καθορίζουν απαιτήσεις Συστημάτων Διαχείρισης σε διαφορετικούς τομείς πέραν της ποιότητας.

Έτσι σήμερα έχουν εκδοθεί και εφαρμόζονται μια πληθώρα προτύπων που αφορούν Συστήματα Διαχείρισης τα οποία αναφέρονται συνοπτικά παρακάτω:

- ISO 9001:2000 - Συστήματα Διαχείρισης της Ποιότητας - Απαιτήσεις
- ISO 14001:2004 - Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης – Απαιτήσεις και καθοδήγηση για τη χρήση του
- ISO 22000 (HACCP) - Συστήματα Διαχείρισης της Ασφάλειας Τροφίμων – Απαιτήσεις για τους οργανισμούς της αλυσίδας τροφίμων
- ΕΛΟΤ 1801 - Συστήματα Διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία
- ISO 27001:2005 - Συστήματα Ασφαλούς Διαχείρισης Πληροφοριών
- ISO 17025:2005 – Γενικές απαιτήσεις για την ικανότητα εργαστηρίων δοκιμών και διακριβώσεων

Παρουσίαση των προτύπων αυτών γίνεται στο μέρος Α.2 της παρούσας Μελέτης. Η εισαγωγή κάποιων από τα νέα πρότυπα αυτά στις επιχειρήσεις ήταν ραγδαία π.χ. τα Συστήματα Διαχείρισης της Ασφάλειας Τροφίμων (HACCP), λόγω και της νομοθετικής υποχρέωσης δημιουργίας και εφαρμογής σχεδίων HACCP σε όλες τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με τρόφιμα που απορρέει από τον Κανονισμού 852/2004 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ κάποια άλλα βρίσκονται σε φάση διερεύνησης από τις επιχειρήσεις για την σταδιακή υιοθέτηση και εφαρμογής τους.

Τέλος ένα σημαντικό πλεονέκτημα των Συστημάτων Διαχείρισης που βασίζονται σε πρότυπα είναι η πλήρης συμβατότητά τους. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι μια επιχείρηση μπορεί να εφαρμόσει ταυτόχρονα περισσότερα από ένα Συστήματα Διαχείρισης βασισμένα σε διαφορετικά πρότυπα χωρίς να δημιουργούνται μεταξύ τους "συγκρούσεις", αλλά αντίθετα επιτυγχάνονται σημαντικότερες συνέργιες.

Στα επόμενα γίνεται ανάλυση των θεμάτων Πιστοποίησης και Διαπίστευσης στην Ελλάδα.

Η Πιστοποίηση στην Ελλάδα σήμερα

Οι δραστηριότητες της πιστοποίησης έχουν αναπτυχθεί σε εθνικό επίπεδο, με τρόπο εναρμονισμένο με τα ισχύοντα στο διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον, την τελευταία δεκαετία.

Καθοριστική στιγμή αποτέλεσε η έκδοση του Π.Δ. 318 του 1983 «για την απονομή σημάτων και η χορήγηση πιστοποιητικών ποιότητας σε προϊόντα και υλικά», το οποίο υπήρξε η βάση για τη λειτουργία συστήματος πιστοποίησης από τον ΕΛΟΤ, μαζί με τις Υπουργικές Αποφάσεις ΥΠΕΘΟ 2199/1985 «Διαδικασία απονομής Σήματος Ποιότητας και χορήγησης Πιστοποιητικού Ποιότητας, εποπτεία χρήσης αυτών, κόστος και τρόπος πληρωμής τους» και 2397/1985 « Τύπος Συμβάσεων απονομής Σήματος Ποιότητας και χορήγησης Πιστοποιητικού Ποιότητας».

Το παραπάνω θεσμικό πλαίσιο τροποποιήθηκε το 1989 με την Υπουργική Απόφαση Αναπλ. ΥΒΕΤ 8316/1114 «Διαδικασίες και συστήματα πιστοποίησης και διασφάλισης ποιότητας προϊόντων, υλικών, υπηρεσιών, διεργασιών και συστημάτων ποιότητας». Η τροποποίηση αυτή έγινε αναγκαία για να διευρύνει τις δυνατότητες πιστοποίησης του ΕΛΟΤ και σε άλλες μορφές πιστοποίησης που είχαν εντωμεταξύ αναπτυχθεί στο ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον, να προσαρμόσει τη σχετική δραστηριότητα του ΕΛΟΤ στα νέα κοινοτικά δεδομένα και να επιφέρει βελτιώσεις από την αποκτηθείσα εμπειρία. Η διεύρυνση αυτή ολοκληρώθηκε με την τροποποίηση του Ιδρυτικού Νόμου 372 και με την έκδοση της Υπουργικής Απόφασης 22729/509 του 1998 «Διαδικασίες πιστοποίησης του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης Α.Ε».

Ορισμένα κοινοτικά κείμενα υπήρξαν καθοριστικά για την εξέλιξη και συνέχιση της πιστοποίησης στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η «Νέα Προσέγγιση στα θέματα της Ευρωπαϊκής Τυποποίησης» (1985), η «Γενική Προσέγγιση στα θέματα της Πιστοποίησης και των Δοκιμών- τα μέσα για την ποιότητα των βιομηχανικών προϊόντων» (1989) και ο Κανονισμός του Συμβουλίου 1836/93 της 29-6-1993 «για την εκούσια συμμετοχή των επιχειρήσεων του βιομηχανικού τομέα σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου».

Σήμερα οι δραστηριότητες όλων των μορφών της πιστοποίησης στο ευρωπαϊκό χώρο δεν αναπτύσσονται μόνο από τους αντίστοιχους με τον ΕΛΟΤ Εθνικούς Οργανισμούς. Έχουν διαχυθεί σε περισσότερους φορείς που τηρούν τις προβλεπόμενες απαιτήσεις διαπίστευσης, διαπιστευμένοι από τους

Οργανισμούς Διαπίστευσης, μέλη της EA (European Accreditation). Οι Φορείς αυτοί αναλύονται στην Ενότητα Β της παρούσας μελέτης.

Διαπίστευση και Ευρωπαϊκή πολιτική

Η επίτευξη της ποιότητας που αποτελεί πλέον αιχμή του δόρατος της ενιαίας Ευρωπαϊκής αλλά και της Εθνικής αναπτυξιακής πορείας, εδράζεται σε τρεις συνδεδεμένους στενά μεταξύ τους παράγοντες. Αυτοί οι παράγοντες είναι η Τυποποίηση, η Πιστοποίηση και η Διαπίστευση.

Η τυποποίηση είναι η διαδικασία καθιέρωσης κοινών κανόνων και προδιαγραφών για προϊόντα και υπηρεσίες, ενώ η πιστοποίηση είναι η λειτουργία της επιβεβαίωσης της τήρησης αυτών με τρόπο ανεξάρτητο, αμερόληπτο και ασφαλή.

Η διαπίστευση είναι η δραστηριότητα της οποίας μοναδική ευθύνη είναι να αξιολογεί και να αναγνωρίζει ότι τα εργαστήρια, οι φορείς διεξαγωγής δοκιμών και οι φορείς παροχής πιστοποίησης είναι τεχνικά ικανοί να διεξάγουν δοκιμές σε προϊόντα, να πιστοποιούν προϊόντα, συστήματα διαχείρισης ποιότητας περιβάλλοντος, κ.ο.κ., μέσα στο τεχνολογικό πεδίο εντός του οποίου ότι είναι επαρκείς.

Η υλοποίηση της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς είναι σαφές ότι επιτυγχάνεται μόνο με την κατάργηση των εμπορικών φραγμών και περιορισμών ανάμεσα στις χώρες μέλη και αυτό μπορεί να συμβεί μόνο όταν μέσα από ένα ενιαίο σύστημα αξιολόγησης και συμμόρφωσης με κοινούς κανόνες και προδιαγραφές, αίρονται οι όποιες αμφισβητήσεις και διαφορές και γεννάται κλίμα εμπιστοσύνης προς την αξιοπιστία των δοκιμών και της λειτουργίας πιστοποίησης κάθε χώρας.

Έτσι καθιερώθηκε η χρήση κοινών Ευρωπαϊκών Προτύπων (με πρόθεση αυτά να εξελισσονται σε Διεθνή Πρότυπα) για την αξιολόγηση από ανεξάρτητους Εθνικούς Οργανισμούς Διαπίστευσης των Συστημάτων Διαχείρισης, των υπηρεσιών και των αποτελεσμάτων που παρέχουν οι φορείς πιστοποίησης, οι φορείς ελέγχου και τα εργαστήρια.

Η διαπίστευση είναι απαραίτητη για τα εργαστήρια, τους φορείς ελέγχου και τους φορείς πιστοποίησης για να μπορούν να αποδεικνύουν την ανεξαρτησία και τη τεχνική επάρκειά τους και να διασφαλίζεται η διαφάνεια και η εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων μερών και της αγοράς στα πιστοποιητικά συμμόρφωσης και στις εκθέσεις δοκιμών που εκδίδονται.

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

Η λειτουργία της διαπίστευσης υλοποιείται υπό την αιγίδα των κρατικών αρχών προκειμένου να υπάρχει ανεξάρτητη κρίση, βασισμένη σε αποδεκτά Διεθνή και Ευρωπαϊκά πρότυπα. Οι κρατικές αρχές υποστηρίζουν τη διαπίστευση και θεωρούνται υπεύθυνες για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της.

Η Διαπίστευση στην Ελλάδα - Το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο

Τα θεμέλια για τη δημιουργία στην Ελλάδα του Εθνικού Συστήματος Διαπίστευσης τέθηκαν τον Αύγουστο του 1994 με την ψήφιση από το Ελληνικό Κοινοβούλιο του νόμου 2231/94 (ΦΕΚ 139/Α 31.8.1994) που συμπληρώθηκε με το Νόμο 3066/2002 (ΦΕΚ 252/18-10-2002) με την σύσταση της ανώνυμης εταιρείας «Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε.». Ως Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (ΕΣΔ) ορίζεται το σύνολο των συνεργαζόμενων, μέσα από ένα Σύστημα Ποιότητας, Οργάνων και Υπηρεσιών για την παροχή υπηρεσιών Διαπίστευσης. Συστατικά στοιχεία του ΕΣΔ αποτελούν το Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης, οι Γενικές και Ειδικές Τεχνικές Επιτροπές, οι Αξιολογητές και Εμπειρογνώμονες και η Μονάδα Υποστήριξης.

Αναλύοντας, από τεχνικής σκοπιάς, τα κυριότερα σημεία του Ν.2231/94 όπως αυτός τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 του Νόμου 2642/98 (ΦΕΚ 216/Α) πρέπει να επισημανθούν τα παρακάτω:

Κορυφαίο όργανο στη λειτουργία του ΕΣΔ είναι το Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.).

Το Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ) ορίζεται ως η ανώτατη αρχή λήψεως αποφάσεων σε θέματα διαπίστευσης φορέων που αναλαμβάνουν πιστοποίηση, διακρίβωση, επιθεώρηση, ελέγχους και δοκιμές. Αποτελεί επίσης το επίσημο συμβουλευτικό όργανο του Υπουργείου Ανάπτυξης σχετικά με Κοινοποίηση φορέων στο πλαίσιο εφαρμογής Κοινοτικών Οδηγιών. Η λειτουργία του συστήματος διαπίστευσης είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα από τα Διεθνή πρότυπα της σειράς ISO 27000, τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα της σειράς EN 45000 και με τις οδηγίες, τα κριτήρια και τις διαδικασίες που έχουν καθιερωθεί για θέματα διαπίστευσης από τους Διεθνείς και Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς (ISO/IEC, EA).

Η δραστηριότητα της αξιολόγησης της συμμόρφωσης Εργαστηρίων, Φορέων Ελέγχου και Φορέων Πιστοποίησης προς τους κανονισμούς και τα κριτήρια διαπίστευσης, επιτυγχάνεται διαμέσου των εντεταλμένων Αξιολογητών και Εμπειρογνομόνων.

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

Με την εισαγωγή τροποποίησης του Ν.2642/98, επετράπη και η σύσταση Ειδικών Τεχνικών Επιτροπών για να επεξεργαστούν και να υποστηριχθούν ειδικοί τομείς Διαπίστευσης, όπως οι έλεγχοι και δοκιμές τροφίμων, ποτών, φαρμάκων, καλλυντικών, διακριβώσεων, αδρανών, ασφαλικών, ηλεκτρονικού εξοπλισμού κλπ.

Με το Ν. 3066/2002 συστήνεται ανώνυμη εταιρεία με σκοπό την υλοποίηση και εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Διαπίστευσης όπως αυτό προβλέπεται από το Ν. 2231/1994. Η Εταιρεία αυτή αποτελεί τον επίσημο τεχνικό σύμβουλο της πολιτείας σε θέματα διαπίστευσης και εκπροσωπεί τη χώρα σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς που είναι αρμόδιοι για ανάλογα θέματα. Η λειτουργία της Εταιρείας υποβοηθείται από:

- το Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης
- τις Τεχνικές Επιτροπές ανά αντικείμενο
- τους αντίστοιχους Αξιολογητές και Εμπειρογνώμονες

Οι Διαπιστευμένοι Φορείς, ενδιαφέροντος της παρούσας μελέτης, από τον ΕΣΥΔ στην χώρα μας καταγράφονται στην Ενότητα Γ.

A2. ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΚΑΠΟΙΟ (Α) ΑΠΟ ΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ.

A2.1. Συστήματα Διαχείρισης της Ποιότητας ISO 9001:2000

Ένα Σύστημα Διαχείρισης της Ποιότητας είναι ένα "Εργαλείο Διοίκησης" που εγκαθιστά μηχανισμούς:

- τεκμηρίωσης
- καταγραφής
- εσωτερικών και εξωτερικών επιθεωρήσεων
- αναφορών και
- βελτιώσεων

ώστε να επιτυγχάνεται ο στόχος της προσφοράς σταθερών προϊόντων και υπηρεσιών σύμφωνα με προδιαγραφμένες απαιτήσεις.

Τα κύρια πλεονεκτήματα ενός Συστήματος Διαχείρισης της Ποιότητας είναι ότι μέσω αυτού:

- καθορίζεται η οργανωτική δομή της επιχείρησης
- καθορίζονται οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του προσωπικού
- τυποποιούνται οι εσωτερικές διαδικασίες
- εγκαθίστανται μηχανισμοί πρόληψης των λαθών και μηχανισμοί επέμβασης σε περιπτώσεις που προκύπτουν προβλήματα
- καταγράφεται η απόδοση των υπηρεσιών / προϊόντων
- μειώνεται το κόστος της "κακής" ποιότητας
- γίνεται καλύτερη επιλογή εξειδικευμένων προμηθευτών / υπεργολάβων
- αναγνωρίζονται οι ανάγκες για εκπαίδευση του προσωπικού
- επιτυγχάνεται μείωση των λειτουργικών εξόδων
- βελτιώνεται ο σχεδιασμός των προϊόντων
- δίνεται η δυνατότητα «εγγύησης» της επιχείρησης στους πελάτες της ότι είναι σε θέση με ελεγχόμενο τρόπο να τηρήσει τις υποσχέσεις της

Τα Οφέλη που αποκομίζει η πιστοποιημένη επιχείρηση στην αγορά συνοψίζονται κατωτέρω :

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

- Αυξημένη εμπιστοσύνη πελατών
- Καλύτερη εικόνα στην αγορά σαν ηγετική επιχείρηση
- Κάλυψη της, πολλές φορές, υποχρεωτικής απαίτησης από δημόσιους φορείς σε διαγωνισμούς για της υποχρεωτική πιστοποίηση των υποψηφίων αναδόχων
- Καλύτερη επικοινωνία με προμηθευτές
- Ικανότητα προσέλκυσης νέων πελατών και διατήρηση των υφιστάμενων
- Μείωση παραπόνων και δυσαρέσκειας πελατών
- Μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα της Επιχείρησης

A2.2. ISO14001 Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

Τα Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ) έχουν ως **στόχο** :

- Τη Συμμόρφωση της Επιχείρησης με την Ισχύουσα για αυτή Νομοθεσία
- Την Ελαχιστοποίηση των Αρνητικών Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, από τη Λειτουργία των Επιχειρήσεων
- Τη Διαρκή Βελτίωση των Τεχνικών που χρησιμοποιούνται
- Τη Μείωση της Κατανάλωσης Ενέργειας
- Τη Μείωση της Κατανάλωσης Φυσικών Πόρων

Τα **οφέλη**, που προκύπτουν από την υιοθέτηση ενός Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης διακρίνονται σε δύο κατηγορίες :

(α) Στα οφέλη που απολαμβάνει η ίδια η επιχείρηση:

- Μείωση Κόστους μέσω της εξοικονόμησης πόρων
- Απόκτηση Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος με συνεπακόλουθο την αύξηση των Πωλήσεων
- Αναβάθμιση – Ευαισθητοποίηση Ανθρώπινου Δυναμικού σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος
- Βελτίωση Οργάνωσης και Λειτουργίας της Επιχείρησης σε θέματα περιβάλλοντος
- Εξοικονόμηση Ενέργειας
- Εξοικονόμηση Φυσικών Πόρων

(β) Στα οφέλη, που απολαμβάνει η κοινωνία και το περιβάλλον.

A2.3. ISO 22000 - Συστήματα Διαχείρισης της Ασφάλειας Τροφίμων

Το ISO 22000 είναι ένα Σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας των τροφίμων που στην Ελλάδα αντικαθιστά το πρότυπο ΕΛΟΤ 1416. Στόχος είναι η διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων, δηλαδή η επίτευξη προϊόντων διατροφής ασφαλών για την υγεία του καταναλωτή. Το Σύστημα μπορεί να εφαρμοστεί σε επιχειρήσεις όλων των μεγεθών και όλων των ειδών διατροφής.

Βάσει του ισχύοντος, **Κανονισμού 852/2004** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, που αντικαθιστά την Οδηγία 93/43/ΕΟΚ απαιτείται η εφαρμογή, η διατήρηση και η αναθεώρηση ενός Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας Τροφίμων, στο οποίο περιλαμβάνεται η Ανάλυση Κινδύνων και Κρίσιμων Σημείων Ελέγχου (HACCP) για τις επιχειρήσεις που :

- Παρασκευάζουν
- Μεταποιούν
- Παράγουν
- Συσκευάζουν
- Αποθηκεύουν
- Μεταφέρουν
- Διανέμουν
- Διακινούν
- Προσφέρουν προς πώληση τρόφιμα

Περιλαμβάνονται δηλαδή συσκευαστήρια, βιομηχανίες τροφίμων, εστιατόρια, υπεραγορές, επιχειρήσεις catering, ξενοδοχεία που διαθέτουν χώρους μαζικής εστίασης κ.λ.π..

Τα **οφέλη** από την εγκατάσταση και πιστοποίηση ενός Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP) συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Ενισχύεται η φήμη της εταιρείας ως προς τη δυνατότητα της να προστατεύσει την υγεία του καταναλωτή
- Με την εφαρμογή προληπτικών μέτρων, μειώνεται το κόστος παραγωγής λόγω της μείωσης απορρίψεων παρτίδων προϊόντων

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

- Αποκτά η επιχείρηση σοβαρό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών της στις εξαγωγικές δραστηριότητες καθώς ανοίγονται ευκαιρίες για διείσδυση σε διεθνείς αγορές.
- Παρέχονται αποδείξεις στις αρμόδιες αρχές συμμόρφωσης με τη νομοθεσία.
- Αποδεικνύεται η ευαισθησία της επιχείρησης για την προστασία της δημόσιας υγείας και η ικανότητα της να παράγει ασφαλή τρόφιμα.

A2.4. ΕΛΟΤ 1801 - Συστήματα διαχείρισης της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία

Το **Σύστημα Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία** αποτελεί μέρος του συνολικού Συστήματος Διαχείρισης, που προάγει τη διαχείριση της επικινδυνότητας της Υγιεινής και της Ασφάλειας της Εργασίας, που σχετίζεται με τις δραστηριότητες του Οργανισμού.

Αποτελεί υποχρέωση των εργοδοτών να μεριμνούν για την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων, χρησιμοποιώντας τις υπηρεσίες Τεχνικών Ασφαλείας και Ιατρών Εργασίας, όπως ορίζεται κατά περίπτωση από τη βασική νομοθεσία Ν.1568/85 και Π.Δ. 17/96. Μέσα στο ανταγωνιστικό επιχειρηματικό περιβάλλον, τα Συστήματα Διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία αποκτούν συνεχώς αυξανόμενη βαρύτητα και επεκτείνονται στο χώρο των Εταιρειών με μεγάλη ταχύτητα και με φιλοσοφία Ολοκληρωμένων Συστημάτων.

Τα **οφέλη**, που παρέχει η εφαρμογή και η πιστοποίηση ενός Συστήματος Διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία σε μία επιχείρηση συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Εναρμόνιση με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και τις κανονιστικές διατάξεις
- Δέσμευση της επιχείρησης για συνεχή βελτίωση των συνθηκών υγείας και ασφάλειας στην εργασία
- Παροχή υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης για τη μείωση και εξάλειψη των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών
- Εντοπισμός των επαγγελματικών κινδύνων, που απορρέουν από τον τρόπο λειτουργίας της επιχείρησης και ελαχιστοποίησή τους
- Βελτίωση των συνθηκών εργασίας και αύξηση της αποδοτικότητας των εργαζομένων, με συνεπαγωγή την αύξηση της παραγωγής και τη βιωσιμότητα της επιχείρησης

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

- Διαμόρφωση ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας για τους εργαζόμενους, τους συνεργάτες και τους επισκέπτες της επιχείρησης
- Βελτίωση της εικόνας της επιχείρησης
- Χρήση του πιστοποιητικού ως εργαλείο για συμμόρφωση προς τις νομοθετικές, κανονιστικές, ρυθμιστικές διατάξεις, αλλά και άλλα πρότυπα και προδιαγραφές σε θέματα, που άπτονται της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων
- Ικανότητα αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων

A2.5. ISO 17025 – Γενικές Απαιτήσεις για την ικανότητα εργαστηρίων δοκιμών και διακριβώσεων

Το πρότυπο ISO 17025 χρησιμοποιείται για τη δημιουργία, οργάνωση και διαπίστευση εργαστηρίων μετρήσεων, δοκιμών και διακριβώσεων.

Διαπίστευση ενός εργαστηρίου από έναν ανεξάρτητο επίσημο φορέα σύμφωνα με το πρότυπο ISO 17025 σημαίνει ότι το εργαστήριο έχει τις τεχνικές και διοικητικές ικανότητες να διεξάγει συγκεκριμένες δοκιμές, μετρήσεις και διακριβώσεις σύμφωνα με συγκεκριμένες πρότυπες ή ενδοεργαστηριακές (in house) μεθόδους, με συγκεκριμένο εξοπλισμό και εντός συγκεκριμένων και δηλωμένων ορίων ακρίβειας.

Η διαπίστευση ενός εργαστηρίου αποτελεί την επίσημη αναγνώριση της τεχνικής επάρκειας και της αξιοπιστίας του, χαρακτηριστικά ιδιαίτερα σημαντικά για τη διεξαγωγή δοκιμών που σχετίζονται με δημόσιες και ιδιωτικές κατασκευές.

Τα οφέλη από την εφαρμογή ενός τέτοιου συστήματος σε εργαστήριο είναι:

- Αύξηση του κύρους του εργαστηρίου σε εθνικό και διεθνές επίπεδο
- Έγκυρα αποτελέσματα, τα οποία μπορεί ο πελάτης - εσωτερικός και εξωτερικός - να εμπιστευθεί
- Καλύτερη οργάνωση του εργαστηρίου
- Αναγνώριση της ικανότητας του προσωπικού
- Αναγνώριση των δυνατοτήτων του εξοπλισμού του εργαστηρίου
- Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που συνεπάγεται την αύξηση πωλήσεων

A2.6. ISO 27001: 2005 - Συστήματα Ασφαλούς Διαχείρισης Πληροφοριών

Το ISO 27001:2005 είναι ένα διεθνώς αναγνωρισμένο πρότυπο το οποίο προσδιορίζει τις προδιαγραφές για την διαχείριση της ασφάλειας των πληροφοριών. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί από εταιρίες, που επιθυμούν να εγκαταστήσουν και να βελτιώσουν την ασφαλή διαχείριση των δεδομένων τους και των πελατών τους.

Τα οφέλη της πιστοποίησης

- Με την προστασία των πληροφοριών από μια ευρεία σειρά των απειλών εξασφαλίζεται η επιχειρησιακή συνέχεια και ελαχιστοποιούνται οι επιχειρησιακές απώλειες.
- Προστατεύονται τα αρχεία και τα δεδομένα της επιχείρησης, οι προσωπικές πληροφορίες του προσωπικού και των πελατών, τα πνευματικά δικαιώματα.
- Ορίζονται αρμοδιότητες και υπευθυνότητες για την ασφάλεια των δεδομένων, γίνεται ενημέρωση και εκπαίδευση των εμπλεκόμενων σε ζητήματα ασφάλειας δεδομένων.
- Εκτός από την προστασία των ζωτικής σημασίας πληροφοριών των επιχειρήσεων καταδεικνύει και τη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα για την ασφάλεια τους.
- Ενδυναμώνει την εμπιστοσύνη των επιχειρησιακών συνεργατών που εμπιστεύονται πληροφορίες τους στην επιτήρηση των πιστοποιημένων επιχειρήσεων, καθώς οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες μόνο στο εξουσιοδοτημένο προσωπικό.
- Ενισχύει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της επιχείρησης με τη δημιουργία εμπιστοσύνης, τόσο εξωτερικά (αγορά) όσο και εσωτερικά (προσωπικό), με την εφαρμογή της Πολιτικής Ασφάλειας.

A3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από τα αναφερθέντα στις προηγούμενες ενότητες (A1 και A2) είναι σαφές ότι η παγκόσμια κοινότητα έχει βάλει σαν στρατηγικό στόχο την εναρμόνιση των λειτουργιών των επιχειρήσεων / οργανισμών με βάση διεθνή τυποποιημένα πρότυπα. Ο δρόμος αυτός αποτελεί πλέον μονόδρομο για όλες τις επιχειρήσεις που προσβλέπουν στην επιβίωση και περαιτέρω ανάπτυξή τους με την προσέλκυση νέων πελατών και την κατάκτηση νέων αγορών. Οι αριθμοί που καταγράφουν την σημερινή εικόνα και δείχνουν την τάση είναι καταλυτικοί. Περισσότερες από ένα εκατομμύριο (1.000.000) επιχειρήσεις σε εκατόν εβδομήντα (170) χώρες έχουν πιστοποιήσει Συστήματα Διαχείρισης με

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

προεξάρχοντα τα Συστήματα Διαχείρισης της Ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001:2000. Αναλυτικότερα στοιχεία για την εφαρμογή και πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο παρατίθενται στο παραδοτέο της Φάσης 2.

Η χώρα μας έχει κάνει σημαντικά βήματα στον δρόμο της πιστοποίησης επιχειρήσεων και σε αυτό συνέβαλαν τα μέγιστα, επιδοτήσεις, εκατοντάδων επιχειρήσεων από τα Β και Γ Κ.Π.Σ. για το σκοπό αυτό. Παρόλα αυτά έχει μεγάλο δρόμο ακόμη να διανύσει, ειδικότερα στο χώρο των πολύ μικρών, μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες πρέπει να βοηθηθούν να κατανοήσουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα από την πιστοποίησή τους με το κατάλληλο(α) σύστημα(τα) διαχείρισης, όπως αυτά παρουσιάστηκαν στην Παράγραφο Α2 ανωτέρω.

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

Β. ΔΙΕΘΝΗ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ

ΠΡΟΤΥΠΟ	ΤΙΤΛΟΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ
ISO 9001:2000	Συστήματα Διαχείρισης της Ποιότητας - Απαιτήσεις	Το Διεθνές Πρότυπο καθορίζει τις απαιτήσεις για ένα σύστημα διαχείρισης της ποιότητας στις περιπτώσεις όπου ένας οργανισμός. α) χρειάζεται να αποδείξει την ικανότητά του να παρέχει με συνέπεια προϊόν το οποίο ικανοποιεί τις απαιτήσεις των πελατών, καθώς επίσης και τις εφαρμόσιμες κανονιστικές απαιτήσεις και β) σκοπεύει να αυξήσει την ικανοποίηση των πελατών μέσω της αποτελεσματικής εφαρμογής του συστήματος, συμπεριλαμβάνοντας διεργασίες για τη διαρκή βελτίωση του συστήματος και για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των πελατών, καθώς επίσης και με τις εφαρμόσιμες κανονιστικές απαιτήσεις.	Παράρτημα 1: Παρουσίαση και τρόπος εισαγωγής του προτύπου ISO 9001:2000 σε επιχειρήσεις

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

ΠΡΟΤΥΠΟ	ΤΙΤΛΟΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ
ISO 22000	Συστήματα διαχείρισης της ασφάλειας τροφίμων-Απαιτήσεις για τους οργανισμούς της αλυσίδας τροφίμων	Το Διεθνές πρότυπο προδιαγράφει τις απαιτήσεις για ένα σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας τροφίμων που συνδυάζει τα παρακάτω κοινώς αποδεκτά βασικά συστατικά στοιχεία ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια τροφίμων σε όλη την έκταση της αλυσίδας τροφίμων μέχρι την κατανάλωση: • αμοιβαία επικοινωνία στην αλυσίδα τροφίμων • συστημική διαχείριση • προαπαιτούμενα • αρχές HACCP\ Το Διεθνές πρότυπο αποσκοπεί στην εναρμόνιση, σε παγκόσμια κλίμακα, των απαιτήσεων για τη διαχείριση της ασφάλειας τροφίμων από τους οργανισμούς της αλυσίδας τροφίμων. Ειδικότερα, προορίζεται για τους οργανισμούς που επιδιώκουν να εφαρμόσουν, πέραν των νομικών απαιτήσεων, ένα εστιασμένο, συνεπές και ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας τροφίμων. Το πρότυπο επιβάλλει, μέσω του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας τροφίμων, την ικανοποίηση των εφαρμοστέων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων.	Παράρτημα 2: Παρουσίαση και τρόπος εισαγωγής του προτύπου ISO 22000 σε επιχειρήσεις

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

ΠΡΟΤΥΠΟ	ΤΙΤΛΟΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ
ISO 14001:2004	Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης – Απαιτήσεις και καθοδήγηση για τη χρήση του	Το Διεθνές Πρότυπο καθορίζει τις απαιτήσεις για ένα σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης που επιτρέπει στον Οργανισμό την ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικής και στόχων λαμβάνοντας υπόψη τις νομικές απαιτήσεις και τις πληροφορίες για τις σημαντικές περιβαλλοντικές πλευρές. Το πρότυπο προορίζεται για εφαρμογή σε οργανισμούς όλων των ειδών και μεγεθών και την προσαρμογή σε διαφορετικές γεωγραφικές, πολιτιστικές και κοινωνικές συνθήκες. Η επιτυχία του συστήματος εξαρτάται από τη συμμετοχή του προσωπικού όλων των επιπέδων και λειτουργιών του οργανισμού και ειδικότερα από τη δέσμευση της ανώτατης διοίκησης. Ένα τέτοιο σύστημα δίδει τη δυνατότητα σε έναν οργανισμό να καθιερώσει περιβαλλοντική πολιτική, περιβαλλοντικούς σκοπούς και στόχους για την επίτευξη των δεσμεύσεων της πολιτικής, την ανάληψη κατάλληλων ενεργειών για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής του επίδοσης και την απόδειξη της συμμόρφωσης του συστήματος με τις απαιτήσεις του παρόντος Διεθνούς προτύπου. Ο συνολικός στόχος αυτού του Διεθνούς προτύπου είναι η προώθηση της προστασίας του περιβάλλοντος και της πρόληψης της ρύπανσης παράλληλα με την ικανοποίηση των κοινωνικοοικονομικών αναγκών.	Παράρτημα 3: Παρουσίαση και τρόπος εισαγωγής του προτύπου ISO 14001:2004 σε επιχειρήσεις

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

ΠΡΟΤΥΠΟ	ΤΙΤΛΟΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ
ΕΛΟΤ 1801	Συστήματα Διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία	Το Ελληνικό Πρότυπο παρέχει απαιτήσεις για ένα σύστημα διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία (ΥΑΕ), ώστε να καθιστά ικανό κάποιον οργανισμό να ελέγχει την επαγγελματική επικινδυνότητα και να βελτιώνει την επίδοσή του. Αυτό το πρότυπο εφαρμόζεται σε οποιονδήποτε οργανισμό ο οποίος επιθυμεί να: α) καθιερώσει ένα σύστημα διαχείρισης της ΥΑΕ ώστε να εξαλείψει ή να ελαχιστοποιήσει την επικινδυνότητα για τους εργαζόμενους και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, που μπορεί να εκτεθούν σε κινδύνους της ΥΑΕ, οι οποίοι σχετίζονται με τις δραστηριότητές του. β) να εφαρμόζει, να διατηρεί και να βελτιώνει διαρκώς ένα σύστημα διαχείρισης της ΥΑΕ γ) να διασφαλίζει τη δική του συμμόρφωση με τη δηλωμένη του πολιτική για την ΥΑΕ δ) να επιδεικνύει αυτή τη συμμόρφωση σε άλλους ε) να επιδιώκει την πιστοποίηση / καταχώρηση σε μητρώο του συστήματός του για τη διαχείριση της ΥΑΕ από έναν εξωτερικό οργανισμό ή στ) να πραγματοποιεί ένα αυτοπροσδιορισμό και μια διακήρυξη της συμμόρφωσης με αυτό το πρότυπο. Αυτό το πρότυπο αποσκοπεί στο να καλύψει την υγεία και ασφάλεια στην εργασία και όχι την ασφάλεια προϊόντων και διεργασιών.	Παράρτημα 4: Παρουσίαση και τρόπος εισαγωγής του προτύπου ΕΛΟΤ 1801 σε επιχειρήσεις

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

ΠΡΟΤΥΠΟ	ΤΙΤΛΟΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ
ISO 27001:2005	Συστήματα Ασφαλούς Διαχείρισης Πληροφοριών		Παράρτημα 5: Παρουσίαση και τρόπος εισαγωγής του προτύπου ISO 27001:2005 σε επιχειρήσεις
ISO 17025:2005	Γενικές απαιτήσεις για την ικανότητα εργαστηρίων δοκιμών και διακριβώσεων	Το Διεθνές Πρότυπο καθορίζει τις γενικές απαιτήσεις ικανότητας για τη διεξαγωγή δοκιμών ή/και διακριβώσεων, συμπεριλαμβανομένης της δειγματοληψίας. Αυτό καλύπτει δοκιμές και διακριβώσεις που εκτελούνται με τη χρήση προτύπων μεθόδων, μη προτύπων μεθόδων και μεθόδων που έχουν αναπτυχθεί από το εργαστήριο. Το Διεθνές Πρότυπο εφαρμόζεται σε όλους τους οργανισμούς που εκτελούν δοκιμές ή/και διακριβώσεις. Σε αυτούς περιλαμβάνονται για παράδειγμα, εργαστήρια πρώτου, δεύτερου και τρίτου μέρους και εργαστήρια στα οποία οι δοκιμές ή/και οι διακριβώσεις αποτελούν μέρος του ελέγχου και της πιστοποίησης προϊόντος. Το Διεθνές Πρότυπο εφαρμόζεται σε όλα τα εργαστήρια, ανεξαρτήτως του αριθμού του προσωπικού ή του εύρους του πεδίου εφαρμογής των δοκιμών ή/και διακριβώσεων. Όταν το εργαστήριο δεν αναλαμβάνει μια ή περισσότερες δραστηριότητες, που καλύπτονται από αυτό το Διεθνές Πρότυπο, όπως η δειγματοληψία και ο σχεδιασμός / ανάπτυξη νέων μεθόδων, οι απαιτήσεις των αντίστοιχων κεφαλαίων δεν εφαρμόζονται.	Παράρτημα 6: Παρουσίαση και τρόπος εισαγωγής του προτύπου ISO 17025:2005 σε επιχειρήσεις

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

Γ. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΙ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΣΥΔ

Γ1 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΙ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΣΥΔ

Α/Α	ΦΟΡΕΑΣ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΗΜΕΡ/ΝΙΑ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗΣ	ΠΡΟΤΥΠΟ	ΠΕΔΙΟ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗΣ
		Δ/ση, Τηλ., Fax, e-mail, URL			
1.	A CERT AE	Τήλ: 2, 54 638 Θεσσαλονίκη Τηλ.: 2310 210777 Fax: 2310 210417, info@a-cert.org	06.11.2006	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Βιολογικών Προϊόντων
			26.09.2007	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας κατά ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000
			07.11.2007	ISO/IEC GUIDE 66	Πιστοποίηση Συστημάτων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Γεωργική Παραγωγή-Διαχείρισης Αγροτικού Περιβάλλοντος, κατά AGRO 2-1(2) και AGRO 2-2(2)
2.	BUREAU VERITAS QUALITY INTERNATIONAL ΕΛΛΑΣ Συστήματα Διεθνούς Ποιότητας Α.Ε.	Αιτωλικού 23, 185 45 Πειραιάς Τηλ: 210 4063000 Fax: 210 4063118 office@gr.bureauveritas.com	15.02.2006	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές F6Διατάξεις
			15.12.2005	ISO/IEC GUIDE 66	Επαλήθευση Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου σύμφωνα με την Οδηγία 2003/87/EK
			15.12.2005	ISO/IEC GUIDE 66 & Κανονισμός 761:2001 (EMAS)	Πιστοποίηση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά ΕΛΟΤ EN ISO 14001
			31.05.2005	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP), κατά ΕΛΟΤ 1416:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων - Απαιτήσεις για τους οργανισμούς της αλυσίδας τροφίμων, σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 22000
3.	DQS ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ	Οθωνος 99, 145 61 Κηφισιά-Αθήνα Τηλ: 210 6233493-4 Fax: 210 8083925 info@dqshellas.gr	11.01.2006	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP), κατά ΕΛΟΤ 1416:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων - Απαιτήσεις για τους οργανισμούς της αλυσίδας τροφίμων, σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 22000
4.	EUROCERT AE, Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ελέγχων και Πιστοποιήσεων	Χαριλάου Τρικούπη 73 & Τατοίου, 145 61 Κηφισιά Τηλ.: 210 625 3927 Fax: 210 625 2495 eurocert@otenet.gr	06.09.2000	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διασφάλισης της Ποιότητας σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP), κατά ΕΛΟΤ 1416:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων - Απαιτήσεις
			06.06.2001	ISO/IEC GUIDE 66	Πιστοποίηση Συστημάτων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Γεωργική Παραγωγή-Διαχείρισης Αγροτικού Περιβάλλοντος, κατά AGRO 2-1(2) και AGRO 2-2(2)
			06.06.2001	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά ΕΛΟΤ EN ISO 14001 Πιστοποίηση Προϊόντων κατά Ευεργαp
			06.06.2001	ISO/IEC GUIDE 66 & Κανονισμός 761:2001 (EMAS)	Πιστοποίηση Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Πιστοποίηση Συστημάτων Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου κατά τον Οδηγό ISO/IEC 66 και τον Κανονισμό 761:2001 (EMAS)
			30.11.2001	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις Έλεγχος οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων σύμφωνα με τη Συμφωνία ADR

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

5.	HELLENIC LLOYD	Ακτή Μιαούλη 87, 185 38 Πειραιάς Τηλ.: 210-4580800 Fax : 210-4528950 piraeus-qa-services@lr.org	19.12.2006	ISO/IEC GUIDE 66	Πιστοποίηση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά ΕΛΟΤ EN ISO 14001 Πιστοποίηση Συστημάτων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Γεωργική Παραγωγή-Διαχείρισης Αγροτικού Περιβάλλοντος, κατά AGRO 2-1(2) και AGRO 2-2(2)
			19.12.2006	ISO/IEC GUIDE 66 & Κανονισμός 761:2001 (EMAS)	Πιστοποίηση Συστημάτων Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου κατά τον Οδηγό ISO/IEC 66 και τον Κανονισμό 761:2001 (EMAS)
			21.05.2002	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων σύμφωνα με τη Συμφωνία ADR Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
			02.03.2006	ΕΛΟΤ EN 45011	Επαλήθευση Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου σύμφωνα με την Οδηγία 2003/87/EK Πιστοποίηση Προϊόντων κατά Eurergap
			13.07.2005	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης για τη Διασφάλιση της ποιότητας του Χοιρινού Κρέατος σύμφωνα με τα τυποποιητικά AGRO 3 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP), κατά ΕΛΟΤ 1416:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Υγείας και
6.	EMC ΕΛΛΑΣ ΑΕ, ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΜΑΓΝΗΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ	2-4 Λ. Μεσογείων, 115 27 Αθήνα Τηλ.: 210 7798365 Fax: 22620 52592 emc@haicorp.com	18.12.2002	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε.
			03.12.2002	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε.
7.	METRON ΣΩΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΕ	Στουρνάρη 57, 10432 Αθήνα Τηλ.210 5226569 Fax:210 5226532 info@metroncert.gr	03.03.2006	ISO/IEC GUIDE 66	Πιστοποίηση Συστημάτων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Γεωργική Παραγωγή-Διαχείρισης Αγροτικού Περιβάλλοντος, κατά AGRO 2-1(2) και AGRO 2-2(2)
			14.09.2005	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων κατά Eurergap
			12.10.2005	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας κατά ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP), κατά ΕΛΟΤ 1416:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων - Απαιτήσεις για
8.	MOODY TOTTRUP ΑΕ	Ελβετίας 21, 153 42 Αγία Παρασκευή, Αττική Τηλ: 210 6534294 Fax: 210 6534295 moody@tee.gr	10.10.2002	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
9.	NATIONAL QUALITY ASSURANCE HELLAS ΕΕ (NQA)	Ελληνικής Δημοκρατίας 43, 652 01 Καβάλα Τηλ. 2510 620333 Fax:2510 620323 info@nqahellas.gr	12.10.2005	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP), κατά ΕΛΟΤ 1416:2000
10.	SURVEILLANCE ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΒΛΕΨΕΩΝ ΑΕ (SGS GREECE SA)	Παναγή Τσαλδάρη 10, 121 32 Αθήνα Τηλ.: 210 5720777 Fax: 210 5750065 constantinos.giannaris@sgs.com	10.10.2007	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

11.	TUV INDUSTRIE SERVICE GmbH - TUV SUD Gruppe	Γραφείο Ελλάδας: ENCO ΕΠΕ, κα Α. Τσιπούρη, τηλ. 210 6427678 atsipouri@enco.gr	24.03.2006	ΕΛΟΤ EN 45011	Επαλήθευση Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου σύμφωνα με την Οδηγία 2003/87/EK
12.	TUV RHEINLAND HELLAS AE - ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	Τραπεζούντος & Διγενή Ακρίτα, 19 200, Ελευσίνα Τηλ.: 210 5562130-1 Fax: 210 5565155 tuv@gr.tuv.com	18.09.2006	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων κατά Eurepgar
13.	QMS CERT ΕΠΕ	26ης Οκτωβρίου 90, 546 27, Θεσσαλονίκη Τηλ. 2310 535765 Fax: 2310 535008 qmsltd@otenet.gr	13.01.2005	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
			03.12.2002	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP), κατά ΕΛΟΤ 1416:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων - Απαιτήσεις για τους οργανισμούς της αλυσίδας τροφίμων, σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 22000
			21.11.2003	ISO/IEC GUIDE 66	Πιστοποίηση Συστημάτων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Γεωργική Παραγωγή-Διαχείρισης Αγροτικού Περιβάλλοντος, κατά AGRO 2-1(2) και AGRO 2-2(2) Πιστοποίηση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά ΕΛΟΤ EN ISO 14001
			21.11.2003	ISO/IEC GUIDE 66 & Κανονισμός 761:2001 (EMAS)	Πιστοποίηση Συστημάτων Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου κατά τον Οδηγό ISO/IEC 66 και τον Κανονισμό 761:2001 (EMAS)
14.	WPK Ελλάς ΕΠΕ	Κυπρίων Αγωνιστών 9, 57009 Καλοχώρι Τηλ.: 2310 753521 Fax: 2310 753523 khari@tee.gr	26.03.2004	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις Έλεγχος οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων σύμφωνα με τη Συμφωνία ADR
15.	BIO Ελλάς ΑΕ, Ινστιτούτο Ελέγχου Βιολογικών Προϊόντων	Κοδριγκτώνος 11β, 104 34 Αθήνα Τηλ.: 210 8211940 Fax: 210 8211015 biohellas@yahoo.gr	05.11.2002	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Βιολογικών Προϊόντων
16.	TUV AUSTRIA ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ	Δεληγιώργη 55-59, 104 37 Αθήνα Τηλ.: 210 5220920 Fax: 210 5203990, email 2 : avourlis@tuvaustriahellas.gr info@tuvaustriahellas.gr	27.11.2001	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
			27.11.2001	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Επαλήθευση Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου σύμφωνα με την Οδηγία 2003/87/EK
			14.11.2005	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP), κατά ΕΛΟΤ 1416:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων - Απαιτήσεις για τους οργανισμούς της αλυσίδας τροφίμων, σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 22000
			22.06.2005	ISO/IEC GUIDE 66	Πιστοποίηση Συστημάτων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Γεωργική Παραγωγή-Διαχείρισης Αγροτικού Περιβάλλοντος, κατά AGRO 2-1(2) και AGRO 2-2(2) Πιστοποίηση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά ΕΛΟΤ EN ISO 14001
			22.06.2005	ISO/IEC GUIDE 66 & Κανονισμός 761:2001 (EMAS)	Πιστοποίηση Συστημάτων Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου κατά τον Οδηγό ISO/IEC 66 και τον Κανονισμό 761:2001 (EMAS)

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

17.	TUV ΕΛΛΑΣ (TUVNORD) ΑΕ	Ε. Βενιζέλου 24, 153 41 Αγία Παρασκευή Τηλ.: 210-654 0195 Fax : 210- 652 8025 info@tuvhellas.gr	26.09.2001	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Επαλήθευση Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου σύμφωνα με την Οδηγία 2003/87/ΕΚ
			09.11.2004	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP), κατά ΕΛΟΤ 1416:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων - Απαιτήσεις για τους οργανισμούς της αλυσίδας τροφίμων, σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 22000
			05.11.2004	ISO/IEC GUIDE 66	Πιστοποίηση Συστημάτων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Γεωργική Παραγωγή-Διαχείρισης Αγροτικού Περιβάλλοντος, κατά AGRO 2-1(2) και AGRO 2-2(2) Πιστοποίηση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά ΕΛΟΤ EN ISO 14001
			05.11.2004	ISO/IEC GUIDE 66 & Κανονισμός 761:2001 (EMAS)	Πιστοποίηση Συστημάτων Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου κατά τον Οδηγό ISO/IEC 66 και τον Κανονισμό 761:2001 (EMAS)
			26.09.2001	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων σύμφωνα με τη Συμφωνία ADR Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
18.	ΧΟΥΡΣΕΪΔΟΥ ΙΩΑΝΝΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (ΝΟΝΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ Ε.Π.Ε.)	Κηπουπόλεως 6, Τ.Κ. 54248 Θεσσαλονίκη ΤΗΛ.: 23410-70380, FAX: 23410-76381 (Υποκ/μα: Προφήτη Ηλία 5, ΤΚ 611 00, Κιλκίς) ich@tee.gr	25.07.2008	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17021	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας κατά ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διασφάλισης της Ποιότητας σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε.
			25.07.2008	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
19.	ΓΕΤΕ ΕΠΕ, Γενικές Εφαρμογές Τεχνολογίας και Επιστήμης	Λεωφόρος Καραμανλή 60, 136 71 Αχαρνές Τηλ.: 210-244 2411-14 Fax: 210-244 2415 gats@ath.forthnet.gr	12.11.2001	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων σύμφωνα με τη Συμφωνία ADR Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
20.	ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΖΩΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΟΜΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΣΠΕΒ)	Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Τομέας Φυτοπροστασίας Εργαστήριο Γεωργικής Ζωολογίας και Εντομολογίας. Ιερά Οδός 75, 118 55 Αθήνα Τηλ.: 210 5294564 210 5294575 Fax: 210 5294564 210 5294572 mbouqa@aua.gr	24.09.2007	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

21.	ΓΡΑΦΕΙΟ ΒΕΡΙΤΑΣ ΑΕ, Υποκατάστημα Ελλάδος	Αιτωλικού 23, 185 45 Πειραιάς Τηλ. 210 4063000 Fax: 210 4063118 office@gr.bureauveritas.com	05.11.2002	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε.
22.	Δ. Χρυσάγης Μονοπρόσωπη ΕΠΕ	Χαλκοκονδύλη 36, 104 32 Αθήνα Τηλ.: 210 5239678 Fax: 210 5239688 info@gfg.gr	24.07.2006	ΕΛΟΤ EN 45011	Επαλήθευση Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου σύμφωνα με την Οδηγία 2003/87/ΕΚ
23.	ΔΗΩ, Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων	Αριστοτέλους 38, 104 33 Αθήνα Τηλ: 210 822 4384 Fax: 210 821 8117 info@dionet.gr	27.11.2001	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Βιολογικών Προϊόντων
24.	Δ. & Χ. Γαλατσάνος ΟΕ (ΕQA ΕΛΛΑΣ)	Μακεδονίας 7, 152 33, Χαλάνδρι Τηλ. 210 6139697 Fax: 210 6132540 email 2: galatsa@hol.gr eqa@eqa.gr	29.03.2006	ISO/IEC GUIDE 66	Πιστοποίηση Συστημάτων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Γεωργική Παραγωγή-Διαχείρισης Αγροτικού Περιβάλλοντος, κατά AGRO 2-1(2) και AGRO 2-2(2)
			18.04.2007	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων κατά Eurepgap
			09.03.2005	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας κατά ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία κατά το Πρότυπο ΕΛΟΤ 1801 και το Τυποποιητικό Έγγραφο OHSAS 18001 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας
25.	ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΕ (IQS)	Βαλκανικό Κέντρο, Γιαννιτσών 31, 54 627 Θεσσαλονίκη Τηλ.: 2310 530252 Fax: 2310 530326 iqs@bio-hellas.gr	09.05.2007	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων κατά Eurepgap
			04.07.2007	ISO/IEC GUIDE 66	Πιστοποίηση Συστημάτων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Γεωργική Παραγωγή-Διαχείρισης Αγροτικού Περιβάλλοντος, κατά AGRO 2-1(2) και AGRO 2-2(2)
26.	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού ΑΕ, Κέντρο Δοκιμών Ερευνών & Προτύπων, Τομέας Διασφάλισης Ποιότητας (ΔΕΗ ΚΔΕΠ)	Λεονταρίου 9, 153 51 Κάντζα, Παλλήνη, Αττική Τηλ.: 210 6601768 Fax: 210 6659396 c.maltezos@dei.com.gr	18.04.2007	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
27.	Διαδρομές Ποιότητας ΑΕ, QWays SA	Δημοκρατίας 8, 151 27 Μελίσσια Αττικής Τηλ: 210 6130070, 210 6136126 Fax: 210 6136071 email: info@qways.gr	21.12.2006	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Βιολογικών Προϊόντων
28.	Διεπιχειρησιακός Σύνδεσμος - Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ ΙΒΕΠΕ)	Λιοσίων 143 και Θειοσίου 6 104 45 Αθήνα Τηλ: 210 8257800-9 Fax: 210 8811360 kek@ivepe.gr	12.02.2004	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17024	Πιστοποίηση Προσώπων στον προαιρετικό τομέα

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

29.	ΕΒΕΤΑΜ ΑΕ, Εταιρεία Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης Μετάλλων	Α ΒΙ.ΠΕ Βόλου, 38 500 Βόλος Τηλ.: 24210 95340 Fax 24210 95364 mirteca@otenet.gr	12.07.2001	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Πιστοποίηση Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
			12.07.2001	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις Έλεγχος οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων σύμφωνα με τη Συμφωνία ADR
			11.01.2006	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17024	Πιστοποίηση Προσώπων στον Υποχρεωτικό Τομέα
			12.07.2001	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διασφάλισης της Ποιότητας σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας κατά ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000
			11.09.2007	ISO/IEC GUIDE 66	Πιστοποίηση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά ΕΛΟΤ EN ISO 14001
30.	ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΤΜΟΚΙΝΗΤΗΡΩΝ και ΛΕΒΗΤΩΝ	Ηρώων Πολυτεχνείου 9 157 80 Ζωγράφου Τηλ.: 210 7723672 Fax: 210 7723663 prou@central.ntua.gr	27.03.2003	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε.
31.	ΕΚΕΒΥΛ ΑΕ, Ερευνητικό Κέντρο Βιολογικών Υλικών	Σμύρνης 13-15, 165 62 Γλυφάδα Τηλ: 210 9640564-7 Fax: 210 961 5464, email 2: saratsioti@ekevyl.gr info@ekevyl.gr	26.09.2005	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
			19.12.2001	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας κατά ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000
32.	ΕΚΟΣΕΡΤ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ, ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ και ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ (ECO CERT ΕΠΕ)	Εθνικής Αντιστάσεως 178, Τ.Κ. 161 22, ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ ΤΗΛ.: 210 7211877, ΦΑΞ: 210 7211040 info@ecocert.gr	27.09.2007	ΕΛΟΤ EN 45011	Επαλήθευση Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου σύμφωνα με την Οδηγία 2003/87/EK
33.	ΕΛΚΕΔΕ, Κέντρο Τεχνολογίας και Σχεδιασμού	12ο Χλμ. Εθνικής Οδού Αθηνών - Λαμίας, 14452 Μεταμόρφωση Τηλ: 210 2855580 Φαξ: 210 2801700 elkede@elkede	02.11.2006	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε.
34.	ΕΛΚΕΠΗΥ ΑΕΒΕ, Ελληνικό Κέντρο Ελέγχου Ποιότητας Ηλεκτρονικών Υλικών	Κεφαλληνίας 103 112 51 Αθήνα Τηλ: 210 8670588 Fax: 210 8647510 heeqac@ath.forthnet.gr	24.02.2003	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε.
35.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ	Μιχαλακοπούλου 41-43, 115 28 Αθήνα Τηλ: 210 7256130-2 Fax: 210 7256133 info@aluminium.org.gr	17.10.2001	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
36.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΕΛΕΜΚΕ	Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου 15710 Αθήνα Τηλ.: 210 721312 Φαξ: 210 721302 hsnt@hsnt.gr	09.03.2005	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17024	Πιστοποίηση Προσώπων στον προαιρετικό τομέα
37.	ΕΟΦ - Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων	Μεσογείων 284, 155 62 Χολαργός Τηλ.: 210 6507204 Φαξ: 210 6549591 relation@eof.gr	30.05.2006	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
38.	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ και ΤΑΛΑΝΤΩΣΕΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ & ΑΕΡΟΝΑΥΠΗΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, ΠΑΝ. ΠΑΤΡΩΝ	Πανεπιστήμιο Πατρών Πανεπιστημιούπολη Ρίου, 26 500, Πάτρα Τηλ.: 2610 997234 Fax: 2610 969417 email 2: aml_adr@mech.upatrs.gr jk@mech.upatras.gr	13.11.2006	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις Έλεγχος οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων σύμφωνα με τη Συμφωνία ADR

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

39.	ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΝΗΟΓΝΩΜΩΝ ΑΕ	Ακτή Μιαούλη 23, 185 35 Πειραιάς Τηλ.: 210-422 1900 Fax: 210-422 1914 hrs@hrs.gr	19.12.2001	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Πιστοποίηση Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
			19.12.2001	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις Έλεγχος οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων σύμφωνα με τη Συμφωνία ADR
			19.12.2000	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP), κατά ΕΛΟΤ 1416:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας κατά ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διασφάλισης της Ποιότητας σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.
			07.02.2007	ISO/IEC GUIDE 66	Πιστοποίηση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά ΕΛΟΤ EN ISO 14001
40.	ΕΤΕΛ ΑΕ, Εταιρεία Τεχνικών Ελέγχων και Πιστοποιήσεων	Βενιζέλου και Σόλωνος, 152 32 Χαλάνδρι Τηλ: 210 6813178 Fax: 210 6813971 etel-sa@tee.gr	24.07.2002	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε.
			24.07.2002	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
41.	ΚΑΠΕ, Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	19ο χλμ Λεωφ. Μαραθώνος, 190 09 Πικέρμι Τηλ.: 210 6603290 Fax: 210 6603305 kamaras@cres.gr	02.03.2006	ΕΛΟΤ EN 45011	Επαλήθευση Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου σύμφωνα με την Οδηγία 2003/87/EK
42.	ΚΟΝΤΡΟΛ ΛΙΦΤ, Ανώνυμη Εταιρεία Ελέγχου Ανελκυστήρων	ΑΛΚΜΗΝΗΣ 121, ΑΘΗΝΑ 118 53 Τηλ.: 210 9410540, ΦΑΞ: 210 9410501, conlift@otenet.gr	13.07.2005	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
43.	ΕΛΟΤ ΑΕ, Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης	Αχαρνών 313, 111 45 Αθήνα Τηλ.: 210 2120100 Fax : 210 2283034 info@elot.gr	16.10.2003	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε.
			09.01.2001	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις Επαλήθευση Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου σύμφωνα με την Οδηγία 2003/87/EK
			21.12.2000	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διασφάλισης της Ποιότητας σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP), κατά ΕΛΟΤ 1416:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων - Απαιτήσεις
			05.07.2001	ISO/IEC GUIDE 66	Πιστοποίηση Συστημάτων Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου κατά τον Οδηγό ISO/IEC 66 και τον Κανονισμό 761:2001 (EMAS) Πιστοποίηση Συστημάτων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Γεωργική Παραγωγή-Διαχείρισης Αγροτικού Περιβάλλοντος, κατά AGRO 2-
			05.07.2001	ISO/IEC GUIDE 66 & Κανονισμός 761:2001 (EMAS)	Πιστοποίηση Συστημάτων Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου κατά τον Οδηγό ISO/IEC 66 και τον Κανονισμό 761:2001 (EMAS)

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

44.	ΚΡΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	Λεωφ. Αθηνών 419 & Μηλιώνη 5, 122 43 Αιγάλεω Τηλ.: 210 531 7875 Fax: 210 531 7876 kronossa@otenet.gr	27.03.2003	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
45.	ΛΕΤΡΙΝΑ ΑΕ	Αιγαλείας 21 & Χαλεπά, 151 25 Παράδεισος Αμαρουσίου Τηλ.: 210 6848190 Fax: 210 6845626 info@letrina.gr	19.04.2006	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
			24.01.2001	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP), κατά ΕΛΟΤ 1416:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων - Απαιτήσεις για τους οργανισμούς της αλυσίδας τροφίμων, σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 22000
				ISO/IEC GUIDE 66	Πιστοποίηση Συστημάτων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Γεωργική Παραγωγή-Διαχείρισης Αγροτικού Περιβάλλοντος, κατά AGRO 2-1(2) και AGRO 2-2(2) Πιστοποίηση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά ΕΛΟΤ EN ISO 14001
			28.06.2007	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Προϊόντων κατά Eurepgar
			31.05.2005	ISO/IEC GUIDE 66 & Κανονισμός 761:2001 (EMAS)	Πιστοποίηση Συστημάτων Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου κατά τον Οδηγό ISO/IEC 66 και τον Κανονισμό 761:2001 (EMAS)
46.	ΜΕΤΡΟΛΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	Δ. Πλακεντίας 3, 15234 Χαλάνδρι Τηλ. : +30 210 6828090 Fax: +30 210 6828091 metrology@metrology.gr	31.08.2005	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
47.	N. ΜΠΡΟΥΣΤΑΣ & ΣΙΑ ΟΕ (ΤΜ ΕΛΛΑΣ)	Θεομήτορος 66, 173 42 Αγ. Δημήτριος Τηλ.: 210 9858947 8 Fax: 210 9858946 tmhellas@yahoo.gr	14.12.2007	ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020	Έλεγχος οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων σύμφωνα με τη Συμφωνία ADR Έλεγχος Προϊόντων σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε. Έλεγχος Προϊόντων στον προαιρετικό τομέα ή/και σύμφωνα με τις Εθνικές Κανονιστικές Διατάξεις
48.	Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων ΕΕ - ΙΡΙΣ	Πλατεία Πειραιώς & Ζώτου 1 (3ος Όροφος), 71202 Ηράκλειο Κρήτης Τηλ.: 2810 360715,6,7 Fax: 2810 360718 info@irisbio.gr	20.07.2007	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Βιολογικών Προϊόντων
49.	ΠΑΝ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ - ΑΙΚ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ ΟΕ, K2-CERT	Φαβιέρου 16-18, 10432 Αθήνα Τηλ: 210 5237733 Fax: 210 5237733 info@k2cert.eu	29.06.2005	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας κατά ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000
50.	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ & ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΠΕ - SPC	Πεντζερίδου 1, 145 64 Άγιος Στέφανος Τηλ.: 210 8143692 Fax: 210 8143530 info@spcert.gr	27.08.2007	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας κατά ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP), κατά ΕΛΟΤ 1416:2000
51.	ΡΗΓΟΥ Μ. & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΕ (ΙQC)	Μεγίστης 25, 174 55 Άλιμος Τηλ. 210 9885862 Fax: 210 9884482 info@iqc.gr	04.10.2004	ΕΛΟΤ EN 45012	Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (HACCP), κατά ΕΛΟΤ 1416:2000 Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων - Απαιτήσεις για τους οργανισμούς της αλυσίδας τροφίμων, σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 22000
52.	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΕ, Έλεγχος Πιστοποιήσεις Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας - Προαγωγή Αειφόρου Ανάπτυξης ΕΠΕ	Νικολάου Πλαστήρα 24, 59 300 Αλεξάνδρεια Ημαθίας Τηλ.: 23330 24440 Fax: 23330 24440 fysicert@otenet.gr	06.11.2006	ΕΛΟΤ EN 45011	Πιστοποίηση Βιολογικών Προϊόντων

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

Γ2 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΙ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΣΥΔ ΑΝΑ ΠΡΟΤΥΠΟ		
A/A	ΠΡΟΤΥΠΟ	ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
1.	ISO 9001	A CERT ΑΕ
		EUROCERT ΑΕ, Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ελέγχων και Πιστοποιήσεων
		METRON ΣΩΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΕ
		QMS CERT ΕΠΕ
		TUV AUSTRIA ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ
		TUV ΕΛΛΑΣ (TUVNORD) ΑΕ
		ΧΟΥΡΣΕΪΔΟΥ ΙΩΑΝΝΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (ΝΟΝΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ Ε.Π.Ε.)
		Δ. & Χ. Γαλατσάνος ΟΕ (ΕQΑ ΕΛΛΑΣ)
		ΕΒΕΤΑΜ ΑΕ, Εταιρεία Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης Μετάλλων
		ΕΚΕΒΥΛ ΑΕ, Ερευνητικό Κέντρο Βιολογικών Υλικών
		ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΝΗΟΓΝΩΜΩΝ ΑΕ
		ΕΛΟΤ ΑΕ, Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης
		ΛΕΤΡΙΝΑ ΑΕ
		ΠΑΝ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ - ΑΙΚ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ ΟΕ, K2-CERT
		ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ & ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΠΕ - SPC
		ΡΗΓΟΥ Μ. & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΕ (IQC)
2.	ISO 14001	BUREAU VERITAS QUALITY INTERNATIONAL ΕΛΛΑΣ Συστήματα Διεθνούς Ποιότητας Α.Ε
		EUROCERT ΑΕ, Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ελέγχων και Πιστοποιήσεων
		HELLENIC LLOYD
		QMS CERT ΕΠΕ
		TUV AUSTRIA ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ
		TUV ΕΛΛΑΣ (TUVNORD) ΑΕ
		ΕΒΕΤΑΜ ΑΕ, Εταιρεία Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης Μετάλλων
		ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΝΗΟΓΝΩΜΩΝ ΑΕ
		ΕΛΟΤ ΑΕ, Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης
ΛΕΤΡΙΝΑ ΑΕ		
3.	EMAS	BUREAU VERITAS QUALITY INTERNATIONAL ΕΛΛΑΣ Συστήματα Διεθνούς Ποιότητας Α.Ε.
		EUROCERT ΑΕ, Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ελέγχων και Πιστοποιήσεων
		HELLENIC LLOYD
		QMS CERT ΕΠΕ
		TUV AUSTRIA ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ
		TUV ΕΛΛΑΣ (TUVNORD) ΑΕ
		ΕΛΟΤ ΑΕ, Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης
		ΛΕΤΡΙΝΑ ΑΕ
4.	ΕΛΟΤ 1801	BUREAU VERITAS QUALITY INTERNATIONAL ΕΛΛΑΣ Συστήματα Διεθνούς Ποιότητας Α.Ε.
		DQS ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ
		EUROCERT ΑΕ, Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ελέγχων και Πιστοποιήσεων
		HELLENIC LLOYD
		TUV AUSTRIA ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ
		TUV ΕΛΛΑΣ (TUVNORD) ΑΕ
		Δ. & Χ. Γαλατσάνος ΟΕ (ΕQΑ ΕΛΛΑΣ)
		ΕΛΟΤ ΑΕ, Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης
ΛΕΤΡΙΝΑ ΑΕ		
5.	ISO 22000	BUREAU VERITAS QUALITY INTERNATIONAL ΕΛΛΑΣ Συστήματα Διεθνούς Ποιότητας Α.Ε.
		DQS ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ
		EUROCERT ΑΕ, Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ελέγχων και Πιστοποιήσεων
		METRON ΣΩΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΕ
		QMS CERT ΕΠΕ
		TUV AUSTRIA ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ
		TUV ΕΛΛΑΣ (TUVNORD) ΑΕ
		Δ. & Χ. Γαλατσάνος ΟΕ (ΕQΑ ΕΛΛΑΣ)
		ΕΛΟΤ ΑΕ, Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης
		ΛΕΤΡΙΝΑ ΑΕ
ΡΗΓΟΥ Μ. & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΕ (IQC)		
6.	ISO/IEC 27001	TUV AUSTRIA ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ
ΣΗΜΕΙΩΣΗ : Η Διαπίστευση των εργαστηρίων με βασει το πρότυπο ISO 17025 γίνεται από τον ΕΣΥΔ		

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΕΛΟΤ EN ISO 9001

Η υιοθέτηση ενός συστήματος διαχείρισης της ποιότητας είναι μια απόφαση στρατηγικής σημασίας για έναν οργανισμό. Η σχεδίαση και η θέση σε εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης της ποιότητας σε έναν οργανισμό επηρεάζεται από τις ποικίλες ανάγκες, από τους ιδιαίτερους αντικειμενικούς σκοπούς, από τα περιεχόμενα προϊόντα, από τις διεργασίες που εφαρμόζονται και από το μέγεθος και τη δομή του οργανισμού.

Οι απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ποιότητας καθορίζονται στο Διεθνές Πρότυπο είναι συμπληρωματικές με τις απαιτήσεις για τα προϊόντα.

Το Διεθνές Πρότυπο προάγει την υιοθέτηση μιας προσέγγισης ως διεργασία όταν αναπτύσσεται, τίθεται σε εφαρμογή ένα σύστημα διαχείρισης της ποιότητας και βελτιώνεται η αποτελεσματικότητά του, ώστε να αυξάνεται η ικανοποίηση των πελατών, μέσω της ικανοποίησης των απαιτήσεών τους.

Η εφαρμογή σε έναν οργανισμό ενός συστήματος διεργασιών, μαζί με τον προσδιορισμό των διεργασιών και των αλληλεπιδράσεων αυτών, καθώς και η διαχείρισή τους, μπορεί να αναφερθούν ως η «προσέγγιση ως διεργασία».

Ένα πλεονέκτημα της προσέγγισης ως διεργασία είναι ο συνεχής έλεγχος που παρέχει μέσω της διασύνδεσης μεταξύ των μεμονωμένων διεργασιών μέσα στο σύστημα των διεργασιών, καθώς επίσης μέσω του συνδυασμού και της αλληλεπίδρασης αυτών.

Το μοντέλο ενός συστήματος διαχείρισης της ποιότητας, βασισμένο σε διεργασίες, που παρουσιάζεται στο κατωτέρω Σχήμα, απεικονίζει τις διασυνδέσεις των διεργασιών οι οποίες απαιτούνται από το πρότυπο. Η απεικόνιση αυτή υποδεικνύει ότι ο πελάτης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον καθορισμό απαιτήσεων ως εισερχόμενα. Η παρακολούθηση της ικανοποίησης των πελατών απαιτεί την αξιολόγηση πληροφοριών οι οποίες σχετίζονται με την αντίληψη των πελατών κατά πόσο ο οργανισμός έχει ικανοποιήσει τις απαιτήσεις τους.

Βασική φιλοσοφία του προτύπου αποτελεί η μεθοδολογία γνωστή ως «Σχεδιάζω – Εκτελώ – Ελέγχω – Ενεργώνω» - «Plan – Do – Check – Act» (ΣΕΕΕ

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

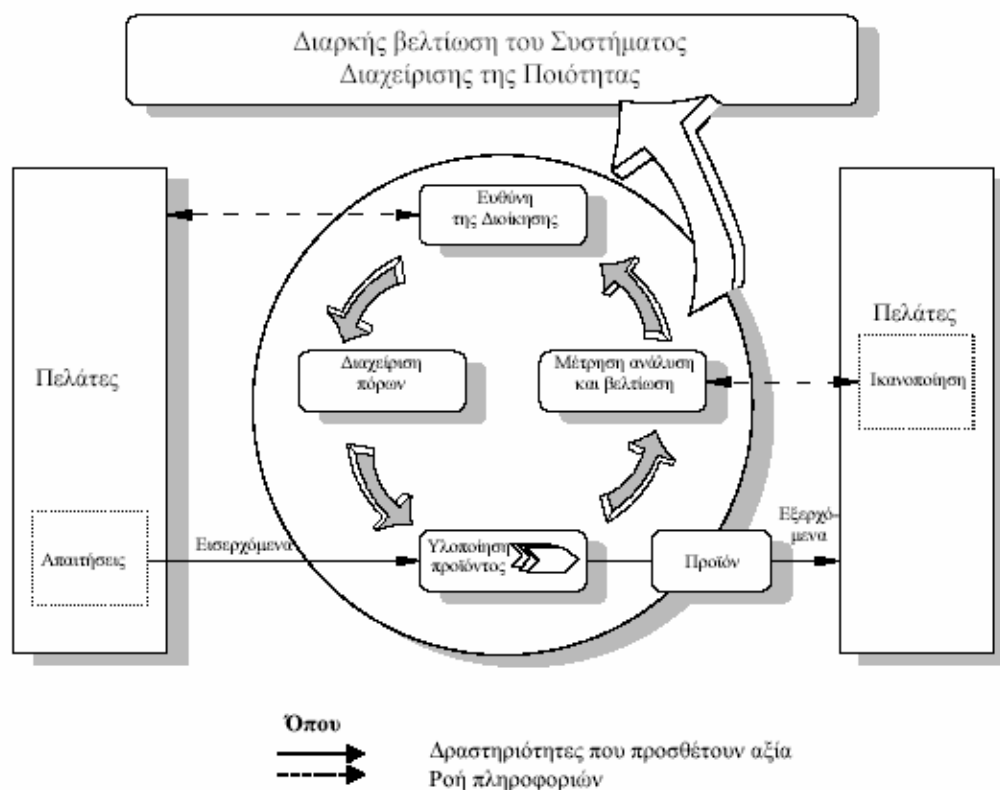
– PDCA) που μπορεί να εφαρμοστεί σε όλες τις διεργασίες. Η ΣΕΕΕ μπορεί εν συντομία να περιγραφεί ως ακολούθως:

Σχεδιάζω: καθιερώνω τους αντικειμενικούς σκοπούς και τις διεργασίες που είναι απαραίτητες για να παραχθούν αποτελέσματα σε συμφωνία με τις απαιτήσεις των πελατών και τις πολιτικές του οργανισμού.

Εκτελώ: θέτω σε εφαρμογή τις διεργασίες

Ελέγχω: παρακολουθώ και μετρώ τις διεργασίες και το προϊόν ως προς τις πολιτικές, τους αντικειμενικούς σκοπούς και τις απαιτήσεις για το προϊόν και εκθέτω τα αποτελέσματα.

Ενεργώ: αναλαμβάνω δράσεις για τη διαρκή βελτίωση της επίδοσης των διεργασιών

Σχήμα 1 – Μοντέλο συστήματος διαχείρισης της ποιότητας βασισμένο στην προσέγγιση ως διεργασία

Τα βήματα εισαγωγής του Συστήματος Ποιότητας **ΕΛΟΤ EN ISO 9001** σε επιχειρήσεις είναι τα ακόλουθα :

- Καθορισμός Ομάδας Εργασίας
- Καταγραφή των δραστηριοτήτων της Εταιρείας

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

- Ανάπτυξη των Διαδικασιών Ποιότητας
- Ανάπτυξη των Οδηγιών
- Ανάπτυξη του Εγχειριδίου Ποιότητας της Εταιρείας
- Εφαρμογή του συνόλου της τεκμηρίωσης από την Εταιρεία
- Εκτέλεση Εσωτερικών Επιθεωρήσεων, παρακολούθηση της εφαρμογής και υπόδειξη διορθωτικών ενεργειών.
- Επιθεώρηση και Πιστοποίηση από το Φορέα Πιστοποίησης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΕΛΟΤ EN ISO 22000

Η ασφάλεια τροφίμων συνδέεται με την ύπαρξη βλαπτικών παραγόντων, των κινδύνων, στα τρόφιμα. Επειδή η εισαγωγή των κινδύνων για την ασφάλεια τροφίμων (εφεξής κινδύνων) μπορεί να παρουσιαστεί σε οποιοδήποτε στάδιο της αλυσίδας παραγωγής των τροφίμων είναι απαραίτητο να υπάρχει κατάλληλος έλεγχος στα διάφορα στάδια της αλυσίδας τροφίμων. Η ασφάλεια τροφίμων διασφαλίζεται με τις συνδυασμένες προσπάθειες όλων των επιχειρήσεων (εφεξής οργανισμών) της αλυσίδας τροφίμων.

Οι οργανισμοί της αλυσίδας τροφίμων περιλαμβάνουν τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με την παραγωγή ζωοτροφών, την πρωτογενή παραγωγή, τη μεταποίηση, τη μεταφορά, την αποθήκευση μέχρι τη λιανική πώληση και διάθεση των τροφίμων στον καταναλωτή. Στους οργανισμούς της αλυσίδας τροφίμων συμπεριλαμβάνονται οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών, οι υπεργολάβοι και οι προμηθευτές των ως άνω οργανισμών π.χ. εξοπλισμού, συσκευασίας, καθαριστικών, προσθέτων και συστατικών.

Το πρότυπο προδιαγράφει τις απαιτήσεις για ένα σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας τροφίμων που συνδυάζει τα παρακάτω κοινώς αποδεκτά βασικά συστατικά στοιχεία ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια τροφίμων σε όλη την έκταση της αλυσίδας τροφίμων μέχρι την κατανάλωση:

- α αμοιβαία επικοινωνία στην αλυσίδα τροφίμων
- β συστημική διαχείριση
- γ προαπαιτούμενα
- δ αρχές HACCP

α. Επικοινωνία

Η επικοινωνία στην αλυσίδα τροφίμων είναι προϋπόθεση για την αναγνώριση και τον κατάλληλο έλεγχο όλων των κινδύνων που σχετίζονται με την ασφάλεια τροφίμων, σε κάθε στάδιο της αλυσίδας τροφίμων. Αυτό συνεπάγεται την επικοινωνία ανάμεσα στον οργανισμό και τους οργανισμούς που προηγούνται και ακολουθούν στην αλυσίδα τροφίμων. Η επικοινωνία με τους πελάτες και τους προμηθευτές για τους αναγνωρισμένους κινδύνους και τα λαμβανόμενα προληπτικά μέτρα ελέγχου θα βοηθήσει στο σαφέστερο προσδιορισμό των απαιτήσεων, π.χ. σχετικά με την σκοπιμότητα και τη δυνατότητα ικανοποίησής τους και την επίπτωση στο παραδοτέο, τελικό προϊόν.

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

Η αναγνώριση του ρόλου κάθε οργανισμού και της θέσης του στην αλυσίδα τροφίμων είναι προϋπόθεση για τη διασφάλιση αμοιβαίας επικοινωνίας, ώστε στο τέλος, η αλυσίδα τροφίμων να διαθέσει ασφαλή τρόφιμα στον καταναλωτή.

β Συστημική διαχείριση

Τα πιο αποτελεσματικά συστήματα ασφάλειας τροφίμων καθιερώνονται, λειτουργούν και ενημερώνονται στο πλαίσιο ενός δομημένου συστήματος διαχείρισης και ενσωματώνονται στις συνολικές δραστηριότητες διαχείρισης του οργανισμού. Κατά αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται το μέγιστο όφελος για τον οργανισμό και τα ενδιαφερόμενα μέρη.

γ Προαπαιτούμενα

Το πρότυπο δύναται να εφαρμοστεί ανεξάρτητα από άλλα πρότυπα συστημάτων διαχείρισης. Ωστόσο ο οργανισμός μπορεί να εφαρμόσει το πρότυπο ενσωματώνοντας το σε ένα υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης. Αλλά και να χρησιμοποιήσει το εφαρμοζόμενο σύστημα διαχείρισης για να καθιερώσει ένα σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας τροφίμων σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του παρόντος Διεθνούς προτύπου.

Προαπαιτούμενα αναφέρονται κυρίως σε βασικές συνθήκες και δραστηριότητες που είναι απαραίτητες για τη διατήρηση κατάλληλου υγιεινού περιβάλλοντος στα διάφορα στάδια της αλυσίδας τροφίμων για την παραγωγή, το χειρισμό και την παροχή ασφαλών τελικών προϊόντων και ασφαλών τροφίμων για ανθρώπινη κατανάλωση

προαπαιτούμενα προγράμματα είναι προγράμματα που αξιολογούνται από την ανάλυση κινδύνων ως απαραίτητα για τον έλεγχο της πιθανότητας εισαγωγής των κινδύνων για την ασφάλεια τροφίμων και/ή την επιμόλυνση ή πολλαπλασιασμό των κινδύνων στο προϊόν ή στο περιβάλλον επεξεργασίας

δ Αρχές HACCP

Στο πρότυπο ενσωματώνονται οι αρχές HACCP (Ανάλυση κινδύνων και κρίσιμα σημεία ελέγχου) και τα βήματα εφαρμογής του HACCP, της Επιτροπής του Codex Alimentarius (Codex). Αυτό το πρότυπο εισάγει το συνδυασμό του σχεδίου HACCP με τα κρίσιμα σημεία ελέγχου (CCPs) και τα προαπαιτούμενα προγράμματα. Η ανάλυση κινδύνων είναι η βασική διεργασία για ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας τροφίμων, καθώς η διεξαγωγή της ανάλυσης κινδύνων βοηθά στην οργάνωση της απαιτούμενης

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

γνώσης για την καθιέρωση ενός αποτελεσματικού συνδυασμού προληπτικών μέτρων ελέγχου.

Το πρότυπο απαιτεί την αναγνώριση και την αξιολόγηση όλων των πιθανών κινδύνων που λογικά αναμένεται να εμφανιστούν στην αλυσίδα τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων που συνδέονται με το είδος των διεργασιών και των χρησιμοποιούμενων εγκαταστάσεων και εξοπλισμών. Έτσι μπορεί να προσδιοριστεί και να τεκμηριωθεί, το γιατί κάποιοι αναγνωρισμένοι κίνδυνοι απαιτείται ή όχι να ελέγχονται από το συγκεκριμένο οργανισμό.

Κατά την ανάλυση κινδύνων ο οργανισμός προσδιορίζει τη στρατηγική διασφάλισης του ελέγχου των κινδύνων συνδυάζοντας τα προαπαιτούμενα, τα προαπαιτούμενα προγράμματα και το σχέδιο HACCP.

Η αντιστοίχιση των αρχών HACCP, των βημάτων εφαρμογής του Codex Alimentarius και του προτύπου δίδεται κατωτέρω

Αντιστοίχιση των αρχών και των βημάτων εφαρμογής HACCP με τα κεφάλαια του ISO 22000:2005

Αρχές HACCP	Βήματα εφαρμογής HACCP		ISO 22000:2005	
	Συγκρότηση της ομάδας HACCP	Βήμα 1	7.3.2	Ομάδα ασφάλειας τροφίμων
	Περιγραφή του προϊόντος	Βήμα 2	7.3.3 7.3.5.2	Χαρακτηριστικά προϊόντων Περιγραφή των προληπτικών μέτρων ελέγχου
	Προσδιορισμός της προβλεπόμενης χρήσης	Βήμα 3	7.3.4	Προβλεπόμενη χρήση
	Εκπόνηση του διαγράμματος ροής Επιτόπια επαλήθευση του διαγράμματος ροής	Βήμα 4 Βήμα 5	7.3.5.1	Διαγράμματα ροής

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

Αρχές HACCP	Βήματα εφαρμογής HACCP		ISO 22000:2005	
Αρχή 1 Διεξαγωγή ανάλυσης κινδύνων	Καταγραφή όλων των πιθανών κινδύνων	Βήμα 6	7.4	Ανάλυση κινδύνων
	Διεξαγωγή της ανάλυσης κινδύνων		7.4.2	Αναγνώριση των κινδύνων και προσδιορισμός των αποδεκτών επιπέδων κινδύνου
	Εγκατάσταση των προληπτικών μέτρων ελέγχου		7.4.3	Αξιολόγηση των κινδύνων
			7.4.4	Επιλογή και αξιολόγηση των προληπτικών μέτρων ελέγχου
Αρχή 2 Καθορισμός των κρίσιμων σημείων ελέγχου (CCPs)	Προσδιορισμός των CCPs	Βήμα 7	7.6.2	Καθορισμός των κρίσιμων σημείων ελέγχου
Αρχή 3 Θέσπιση των κρίσιμων ορίων	Θέσπιση των κρίσιμων ορίων για κάθε CCP	Βήμα 8	7.6.3	Καθορισμός των κρίσιμων ορίων για τα κρίσιμα σημεία ελέγχου
Αρχή 4 Καθιέρωση ενός συστήματος παρακολούθησης για κάθε CCP	Καθιέρωση ενός συστήματος παρακολούθησης για κάθε CCP	Βήμα 9	7.6.4	Σύστημα παρακολούθησης των κρίσιμων σημείων ελέγχου
Αρχή 5 Καθορισμός των διορθωτικών ενεργειών που εφαρμόζονται όταν η παρακολούθηση δείξει ότι σε ένα συγκεκριμένο CCP υπάρχει απώλεια ελέγχου	Καθορισμός διορθωτικών ενεργειών	Βήμα 10	7.6.5	Προβλεπόμενες ενέργειες σε περίπτωση απόκλισης από τα κρίσιμα όρια
Αρχή 6 Καθορισμός των διαδικασιών	Καθορισμός των διαδικασιών	Βήμα 11	7.8	Σχεδιασμός της επαλήθευσης

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

Αρχές HACCP	Βήματα εφαρμογής HACCP		ISO 22000:2005	
διαδικασιών επαλήθευσης για να επιβεβαιώνεται ότι το σύστημα HACCP λειτουργεί αποτελεσματικά	επαλήθευσης			
Αρχή 7 Τήρηση τεκμηρίωσης με όλες τις διαδικασίες και τα αρχεία που αποδεικνύουν την εφαρμογή των αρχών HACCP	Τήρηση εγγράφων και αρχείων	Βήμα 12	4.2 7.7	Απαιτήσεις τεκμηρίωσης Ενημέρωση της προκαταρκτικής πληροφόρησης

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

Τα βήματα εισαγωγής του Συστήματος **ΕΛΟΤ EN ISO 22000** σε επιχειρήσεις είναι τα ακόλουθα :

- Βήμα 1:** Επιλογή Ομάδας HACCP
- Βήμα 2:** Περιγραφή Προϊόντος
- Βήμα 3:** Προσδιορισμός της χρήσης του Προϊόντος
- Βήμα 4:** Σχεδιασμός Διαγράμματος Ροής
- Βήμα 5:** Προσδιορισμός της χρήσης του Προϊόντος
- Βήμα 6:** Επί τόπου επαλήθευση του Διαγράμματος ροής
(Αντιστοιχεί στην Αρχή 1 του HACCP)
- Βήμα 7:** Εφαρμογή του δέντρου Αποφάσεων για τον Καθορισμό των Κρίσιμων Σημείων Ελέγχου
(Αντιστοιχεί στην Αρχή 2 του HACCP)
- Βήμα 8:** Καθορισμός των Κρίσιμων Ορίων
(Αντιστοιχεί στην Αρχή 3 του HACCP)
- Βήμα 9:** Εγκατάσταση Συστήματος Παρακολούθησης
(Αντιστοιχεί στην Αρχή 4 του HACCP)
- Βήμα 10:** Καθορισμός Σχεδίου Διορθωτικών Ενεργειών
(Αντιστοιχεί στην Αρχή 5 του HACCP)
- Βήμα 11:** Καθορισμός Διαδικασιών Επαλήθευσης
(Αντιστοιχεί στην Αρχή 6 του HACCP)
- Βήμα 12:** Τεκμηρίωση Συστήματος – Τήρηση Αρχείων
(Αντιστοιχεί στην Αρχή 7 του HACCP)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΕΛΟΤ EN ISO 14001

Οι οργανισμοί κάθε είδους ενδιαφέρονται ολοένα και περισσότερο να επιτυγχάνουν και να επιδεικνύουν μια ουσιαστική περιβαλλοντική επίδοση, συμβατή με την περιβαλλοντική τους πολιτική και στόχους, ελέγχοντας τις επιπτώσεις των δραστηριοτήτων, των προϊόντων ή των υπηρεσιών τους στο περιβάλλον. Οι οργανισμοί ενεργούν με τον τρόπο αυτό στο πλαίσιο της συνεχώς αυστηρότερης νομοθεσίας, της ανάπτυξης οικονομικών πολιτικών και άλλων μέτρων για την ενίσχυση της προστασίας του περιβάλλοντος και της γενικότερης αύξησης της ανησυχίας των ενδιαφερομένων μερών για τα περιβαλλοντικά θέματα, και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Πολλοί οργανισμοί έχουν διεξάγει περιβαλλοντικές «ανασκοπήσεις» ή «επιθεωρήσεις» για να αξιολογήσουν την περιβαλλοντικής επίδοσης. Εντούτοις, από μόνες τους αυτές οι «ανασκοπήσεις» και «επιθεωρήσεις» μπορεί να μην είναι αρκετές για να παρέχουν στον οργανισμό τη διασφάλιση ότι η επίδοσή του όχι μόνο ικανοποιεί, αλλά και θα συνεχίσει να ικανοποιεί, τόσο τις νομικές απαιτήσεις, όσο και αυτές που απορρέουν από την πολιτική του. Προκειμένου να είναι αποτελεσματικές, αυτές πρέπει να διεξάγονται μέσα σε ένα δομημένο σύστημα διαχείρισης, ενσωματωμένο στη συνολική δραστηριότητα της διοίκησης του οργανισμού.

Τα Διεθνή Πρότυπα που καλύπτουν την περιβαλλοντική διαχείριση παρέχουν στους οργανισμούς τα στοιχεία ενός αποτελεσματικού συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης (ΣΠΔ), το οποίο μπορεί να ενσωματωθεί με άλλες απαιτήσεις διαχείρισης, για να βοηθήσουν τους οργανισμούς να επιτύχουν περιβαλλοντικούς και οικονομικούς στόχους.

Το Διεθνές Πρότυπο βασίζεται στη γνωστή μεθοδολογία «Σχεδιάζω – Υλοποιώ – Ελέγχω – Βελτιώνω» (ΣΥΛΕΒΕ). Η μεθοδολογία ΣΥΛΕΒΕ μπορεί συνοπτικά να περιγραφεί ως ακολούθως:

- **Σχεδιάζω:** καθιέρωση των στόχων και των διεργασιών που είναι απαραίτητοι για την επίτευξη αποτελεσμάτων σύμφωνα με την περιβαλλοντική πολιτική του οργανισμού
- **Υλοποιώ:** λειτουργία των διεργασιών
- **Ελέγχω:** παρακολούθηση και μέτρηση των διεργασιών έναντι της περιβαλλοντικής πολιτικής, των αντικειμενικών σκοπών και στόχων, των νομικών και άλλων απαιτήσεων, και έκθεση των αποτελεσμάτων

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

- **Βελτιώνω:** ανάληψη ενεργειών για τη συνεχή βελτίωση της επίδοσης του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης

Τα βήματα εισαγωγής του προτύπου ΕΛΟΤ EN ISO 14001 είναι τα ακόλουθα:

A. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ – ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Στο πλαίσιο του βήματος αυτού εντάσσονται:

- η αναγνώριση και καταγραφή της θέσεως της Επιχείρησης ως προς το περιβάλλον, όπως αυτή ορίζεται από νομοθετικές και άλλες απαιτήσεις,
- η αρχική περιβαλλοντική επιθεώρηση του "χώρου δραστηριοτήτων" της Επιχείρησης με σκοπό την αναγνώριση όλων των περιβαλλοντικών παραμέτρων και εντοπισμό αυτών που μπορεί να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (πρώτες ύλες, αέριες εκπομπές, υγρά και στερεά απόβλητα κ.λ.π.),
- η εκπόνηση Διαγνωστικής Μελέτης και η εισήγηση διορθωτικών ενεργειών

Στο βήμα αυτό πρέπει να συνταχθούν τα ακόλουθα:

- Έκθεση Πιλοτικής Περιβαλλοντικής Ανάλυσης με κατάσταση των περιβαλλοντικών θεμάτων (environmental aspects) που προκύπτουν από τις δραστηριότητες της εγκατάστασης κατά τη λειτουργία. Προσδιορισμός των επιπτώσεων που μπορεί να έχουν στο περιβάλλον κάθε ένα από τα παραπάνω περιβαλλοντικά θέματα. Αναφορά Υπάρχουσας Κατάστασης, Συμπεράσματα – Προτάσεις ανά κατηγορία περιβαλλοντικού θέματος.
- Κατάταξη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ανάλογα με το πόσο σημαντικές είναι σε Υψηλές, Μέτριες ή Χαμηλές (Υ, Μ, Χ).
- Έκθεση προγράμματος μετρήσεων που πρέπει να διενεργηθούν (εφόσον είναι αναγκαίο) και των μετρήσεων που συστηματικά πρέπει να γίνονται βάσει των αδειών, της νομοθεσίας ή/και άλλων εσωτερικών απαιτήσεων της Εγκατάστασης.

B. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Η εγκατάσταση του συστήματος περιλαμβάνει:

- το στρατηγικό σχεδιασμό του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης,

---

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

- την ανάπτυξη της απαιτούμενης τεκμηρίωσης (Διαδικασίες και Οδηγίες, Εγχειρίδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κ.λ.π.) λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της Αρχικής Περιβαλλοντικής Ανάλυσης και την συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του Προτύπου ISO 14001,
- την εφαρμογή του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης,
- την σύνταξης Περιβαλλοντικού Προγράμματος στο οποίο καθορίζονται οι στόχοι της επιχείρησης σε σχέση με το περιβάλλον,
- την διενέργεια επιθεωρήσεων και στην αναγνώριση σημείων μη συμμόρφωσης,
- την εκτέλεση διορθωτικών ενεργειών σε σχέση με το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης,
- την εκπαίδευση του προσωπικού στο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης,

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΕΛΟΤ 1801

Ο Οργανισμός πρέπει να καθιερώνει και να τηρεί διαδικασίες για τη συνεχή αναγνώριση της ταυτότητας των κινδύνων ως προς την Υγεία και Ασφάλεια, την εκτίμηση της επικινδυνότητας και την εφαρμογή των απαραίτητων μέτρων ελέγχου. Αυτά πρέπει να περιλαμβάνουν:

- τακτικές και μη τακτικές δραστηριότητες,
- δραστηριότητες όλου του προσωπικού το οποίο έχει πρόσβαση στο χώρο εργασίας (συμπεριλαμβανομένων υπεργολάβων και επισκεπτών)
- εγκαταστάσεις στο χώρο εργασίας, είτε παρέχονται από τον οργανισμό ή από άλλους

Ο οργανισμός πρέπει να εξασφαλίζει ότι τα αποτελέσματα αυτών των εκτιμήσεων και τα αποτελέσματα αυτών των ελέγχων λαμβάνονται υπόψη, όταν τίθενται οι αντικειμενικοί σκοποί της ΥΑΕ. Ο οργανισμός πρέπει να τεκμηριώνει και να τηρεί επικαιροποιημένες αυτές τις πληροφορίες.

Η μεθοδολογία του οργανισμού για την αναγνώριση της ταυτότητας του κινδύνου και την εκτίμηση της επικινδυνότητας πρέπει:

- να καθορίζεται σε σχέση με το αντικείμενό του, τη φύση και την επικαιρότητά του, ώστε να εξασφαλίζεται ότι επεμβαίνει προληπτικά και όχι εκ των υστέρων,
- να προβλέπει την ταξινόμηση της επικινδυνότητας και την αναγνώριση της ταυτότητας εκείνης η οποία πρόκειται να εξαλειφθεί ή να ελεγχθεί με μέτρα,
- να είναι συνεπής με τη λειτουργική εμπειρία και τις δυνατότητες των εφαρμοζόμενων μέτρων ελέγχου της επικινδυνότητας,
- να παρέχει δεδομένα για τον προσδιορισμό των απαιτήσεων σε εγκαταστάσεις, τον προσδιορισμό των εκπαιδευτικών αναγκών ή/και την ανάπτυξη λειτουργικών ελέγχων,
- να προβλέπει την παρακολούθηση των απαιτούμενων ενεργειών ώστε να εξασφαλίζει τόσο την αποτελεσματικότητα, όσο και το έγκαιρο της εφαρμογής τους.

Ο οργανισμός πρέπει να τηρεί μια διαδικασία για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση των νομικών και άλλων απαιτήσεων ΥΑΕ οι οποίες ισχύουν γι' αυτόν.

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

Ο οργανισμός πρέπει να καθιερώνει και να τηρεί πρόγραμμα / προγράμματα διαχείρισης της ΥΑΕ για την επίτευξη των αντικειμενικών του σκοπών. Αυτό πρέπει να περιλαμβάνει τεκμηρίωση:

- α) της ανατεθειμένης ευθύνης και δικαιοδοσίας για την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών στις σχετικές δραστηριότητες και τα επίπεδα του οργανισμού και
- β) τα μέσα και το χρονοδιάγραμμα επίτευξης των αντικειμενικών σκοπών.

Τα βήματα εισαγωγής του προτύπου ΕΛΟΤ 1801 είναι τα ακόλουθα:

A. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ & ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Στο πλαίσιο αυτό του βήματος αυτού εντάσσονται:

- η αναγνώριση και καταγραφή της θέσης του Οργανισμού / Επιχείρησης ως προς την Υγεία και Ασφάλεια όπως αυτή ορίζεται από νομοθετικές και άλλες απαιτήσεις,
- η ανάλυση των δραστηριοτήτων του Οργανισμού / Επιχείρησης με σκοπό την αναγνώριση, καταγραφή και κατάταξη των κινδύνων έκθεσης ανάλογα με την επικινδυνότητά τους και την πιθανότητα να συμβούν.

Στη φάση αυτή θα πρέπει να συνταχθούν τα ακόλουθα:

- **Έκθεση ανασκόπησης Νομικών και άλλων Απαιτήσεων που αφορούν την Υγεία και την ασφάλεια στην εργασία**

Η έκθεση θα πρέπει να περιλαμβάνει καταστάσεις οργανωμένες σε ενότητες ανά κατηγορία κινδύνου όπως ενδεικτικά εμφανίζεται κατωτέρω:

- Διάφορα θέματα (Θεσμικό Πλαίσιο, Τεχνικός Ασφάλειας, Ιατρός Εργασίας)
- Κίνδυνοι για την Υγεία / Χημικοί Παράγοντες (Χημικοί Κίνδυνοι)
- Κίνδυνοι για την Υγεία / Φυσικοί Παράγοντες (Θόρυβος, Δονήσεις – Κραδασμοί, Μικροκλίμα, Ακτινοβολία, Φωτισμός)
- Κίνδυνοι για την Υγεία / Βιολογικοί Παράγοντες (Βιολογικοί Κίνδυνοι)
- Εγκάρσιοι Κίνδυνοι (Οργάνωση Εργασίας, Ψυχολογικοί Παράγοντες, Εργονομικοί Παράγοντες, Αντίξοες Συνθήκες Εργασίας)

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

- Κίνδυνοι Ατυχήματος (Κτιριακές Δομές, Μηχανές, Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις, Επικίνδυνες Ουσίες, Πυρκαϊές – Εκρήξεις, Ατυχήματα Μεγάλης Έκτασης)
- **Έκθεση προγράμματος μετρήσεων που πρέπει να διενεργηθούν με ευθύνη της Επιχείρησης και των μετρήσεων που συστηματικά πρέπει να γίνονται βάσει των αδειών, της νομοθεσίας ή/και των εσωτερικών απαιτήσεων.**

B. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η εγκατάσταση του συστήματος περιλαμβάνει:

- το στρατηγικό Σχεδιασμό του Συστήματος Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας,
- την ανάπτυξη της απαιτούμενης τεκμηρίωσης λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της Ανάλυσης Επικινδυνότητας και την συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των προδιαγραφών,
- τη σύνταξη Προγράμματος Υγείας και Ασφάλειας όπου καθορίζονται οι στόχοι του Οργανισμού / Επιχείρησης,
- την εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας,
- την διενέργεια επιθεωρήσεων και την αναγνώριση σημείων μη συμμόρφωσης,
- την εισήγηση για διορθωτικές ενέργειες σε σχέση με το Σύστημα Υγιεινής και Ασφάλειας,
- την εκπαίδευση του προσωπικού στο Σύστημα Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ISO 27001: 2005

Ο Οργανισμός πρέπει να καθιερώσει και να τηρεί διαδικασίες για τη συνεχή αναγνώριση της ταυτότητας των κινδύνων ως προς τα πληροφοριακά αγαθά που η Εταιρεία διαχειρίζεται, την εκτίμηση της επικινδυνότητας και την εφαρμογή των απαραίτητων μέτρων ελέγχου.

Οι τομείς που καλύπτει το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας των πληροφοριών αναφέρονται (όχι εξαντλητικά) παρακάτω:

- Ασφάλεια Υπολογιστικών Συστημάτων
- Ασφάλεια Δικτύου
- Φυσική Ασφάλεια
- Ασφάλεια Διαδικασιών
- Λειτουργική Ασφάλεια

Τα κύρια στοιχεία του συστήματος εκτός από την περιγραφή των σχετικών διαδικασιών είναι:

1) Ανάλυση Επικινδυνότητας, για τα πληροφοριακά αγαθά της Εταιρείας η οποία γίνεται με σκοπό την εκτίμηση των απειλών και των αδυναμιών που υφίστανται με την επικρατούσα διαχείριση των πληροφοριών.

Η ανάλυση επικινδυνότητας περιλαμβάνει:

- Καθορισμό της αξίας των πληροφοριακών αγαθών
- Αναγνώριση απειλών και αδυναμιών για τα πληροφοριακά αγαθά
- Εκτίμηση Επικινδυνότητας
- Εντοπισμό των υφιστάμενων μέτρων ασφαλείας
- Σύνταξη Έκθεσης Εκτίμησης Επικινδυνότητας
- Σχολιασμό της Έκθεσης Εκτίμησης Επικινδυνότητας και καθορισμό του επιθυμητού επιπέδου απομένοντος κινδύνου από τους υπευθύνους της Εταιρείας
- Προτάσεις για τη λήψη μέτρων ασφαλείας σε συνεργασία με τα στελέχη της Εταιρείας
- Καθορισμό των αποδεκτών μέτρων ασφαλείας από τους υπευθύνους της Εταιρείας
- Εξασφάλιση των απαιτούμενων πόρων

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

- Μέριμνα για την εγκατάσταση και εφαρμογή των επιλεγμένων μέτρων ασφαλείας

2) Δήλωση Εφαρμοσιμότητας, η οποία θα επεξηγεί πως η Εταιρεία ικανοποιεί τις απαιτήσεις του Προτύπου ISO 27001, και αντιστοιχεί τα μέτρα που έχουν ληφθεί για να καλυφθούν τυχόν κίνδυνοι για την ασφάλεια των πληροφοριών.

3) Σχέδιο Επιχειρηματικής Συνέχειας, το οποίο αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την ικανοποιητική διαχείριση της Επικινδυνότητας. Ένα Σχέδιο Επιχειρηματικής Συνέχειας αφορά τη συνολική λειτουργία της Εταιρείας και δεν περιορίζεται σε ένα μόνο περιουσιακό στοιχείο που έχει σχέση με την πληροφορία.

Τα βήματα εισαγωγής του προτύπου είναι τα ακόλουθα:

A. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ

Στο πλαίσιο του βήματος αυτού εντάσσονται:

- ο εντοπισμός των διεργασιών και των περιουσιακών στοιχείων της Επιχείρησης που σχετίζονται με τις πληροφορίες και τη διαχείρισή τους,
- η ανάλυση των δραστηριοτήτων της Επιχείρησης με σκοπό την αναγνώριση, καταγραφή και κατάταξη των κινδύνων που απειλούν τις πληροφορίες και τα περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με αυτές,
- η καθοδήγηση στην επιλογή των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας για τον περιορισμό των κινδύνων.

B. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ISO 27001

Η εγκατάσταση του συστήματος περιλαμβάνει:

- την ανάπτυξη της απαιτούμενης τεκμηρίωσης (Διαδικασίες, Εγχειρίδιο Ασφάλειας Πληροφοριών) λαμβάνοντας υπ' όψιν τα αποτελέσματα της Ανάλυσης Επικινδυνότητας και τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της Νομοθεσίας,
- την ανάπτυξη της Δήλωσης εφαρμοσιμότητας, η οποία θα αναλύει τον τρόπο με τον οποίο η Επιχείρηση ικανοποιεί τις απαιτήσεις του Προτύπου και θα αντιστοιχεί τα μέτρα που έχουν ληφθεί για να καλυφθούν τυχόν κίνδυνοι για την ασφάλεια των πληροφοριών,

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

- τη σύνταξη Σχεδίων Επιχειρηματικής Συνέχειας μέσω των οποίων εξασφαλίζεται η συνέχεια της λειτουργίας της Επιχείρησης μετά από καταστροφικά συμβάντα,
- την υλοποίηση του Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών και παρακολούθηση της εφαρμογής του,
- την εκπαίδευση του προσωπικού της Επιχείρησης σε θέματα Ασφάλειας Πληροφοριών,
- τη διενέργεια επιθεωρήσεων για την αναγνώριση σημείων μη συμμόρφωσης,
- την εκτέλεση διορθωτικών ενεργειών σε σχέση με το Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών και την παρακολούθηση της εφαρμογής τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ISO 17025

Το διεθνές πρότυπο αναφέρει και περιγράφει όλα τα βασικά κριτήρια που οφείλει να πληροί ένα εργαστήριο δοκιμών ή/και διακριβώσεων τόσο σε οργανωτικό όσο και σε τεχνικό επίπεδο και που αποτελούν τη βάση της σχετικής διαπίστευσης την οποία αιτείται. Αυτά τα βασικά κριτήρια συμμόρφωσης και οι ενδεικτικές **διαχειριστικές απαιτήσεις** που θέτουν, αναφέρονται ακολούθως :

- Απαιτήσεις για τη διοίκηση του εργαστηρίου (νομική υπόσταση, αρμοδιότητες και ευθύνες της Διοίκησης, προσόντα και ικανότητα προσωπικού, έλεγχος επίδοσης προσωπικού, επιμόρφωση και εκπαίδευση του προσωπικού, αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, εμπιστευτικότητα πληροφοριών, ανεξαρτησία και αμεροληψία της λειτουργίας, καθορισμός ευθυνών και αρμοδιοτήτων θέσεων εργασίας, ύπαρξη πολιτικής ποιότητας (περιλαμβάνει και δέσμευση για συνεχή βελτίωση του εφαρμοζόμενου συστήματος και για διάθεση των αναγκαίων πόρων) και αντικειμενικών σκοπών και στόχων (περιλαμβάνουν και προτάσεις βελτίωσης) του σχετικού συστήματος)
- Απαιτήσεις για τον έλεγχο εγγράφων
- Απαιτήσεις για την ανασκόπηση αιτήσεων, προσφορών και συμβάσεων και τη διερεύνηση του βαθμού ικανοποίησης του πελάτη από τη παροχή υπηρεσιών του εργαστηρίου
- Απαιτήσεις για την ανάθεση υπεργολαβίας δοκιμών και διακριβώσεων
- Απαιτήσεις για την αγορά υπηρεσιών και προμήθεια υλικών
- Απαιτήσεις για την εξυπηρέτηση πελατών
- Απαιτήσεις για τον έλεγχο μη-συμμορφούμενων εργασιών δοκιμών
- Απαιτήσεις για διορθωτικές και προληπτικές ενέργειες
- Απαιτήσεις για έλεγχο των αρχείων
- Απαιτήσεις για εσωτερικές επιθεωρήσεις και ανασκοπήσεις από τη διοίκηση
- Τεχνικές απαιτήσεις (κατάλληλες μέθοδοι δοκιμών, επάρκεια προσωπικού - εξοπλισμού -υλικών, επαλήθευση-επικύρωση μεθόδων, τήρηση περιβαλλοντικών συνθηκών, διαδικασίες δειγματοληψίας, χειρισμός- αποθήκευση εξοπλισμού και δειγμάτων, διακριβώσεις – έλεγχοι - συντήρηση συσκευών και οργάνων, περιεχόμενο εκθέσεων και πιστοποιητικών δοκιμών, εκτίμηση αβεβαιότητας μετρήσεων, εσωτερικός ποιοτικός έλεγχος τελούμενων δοκιμών, διερεύνηση τάσεων στα εκδιδόμενα αποτελέσματα και λήψη κατάλληλων διορθωτικών δράσεων για τη πρόληψη έκδοσης μη ορθών αποτελεσμάτων)

Διαδικασίες Δοκιμών: Οι διαδικασίες δοκιμών πρέπει να τεκμηριώνονται κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζουν την πλήρη και συνεπή εφαρμογή των μεθόδων δοκιμών πάνω στις οποίες εδράζουν. Όλες οι απαιτήσεις και ανάγκες που απορρέουν από τις σχετικές μεθόδους, πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη, για παράδειγμα, κατάλληλα υλικά δοκιμών, αντιδραστήρια, εξοπλισμός (περιλαμβανομένων διαδικασιών διακρίβωσης των οργάνων), διαδικασίες δοκιμών, υπολογισμοί, αναφορές και εσωτερικός έλεγχος ποιότητας. Όλες οι μέθοδοι δοκιμών πρέπει να έχουν επικυρωθεί (validated) ή/και επαληθευτεί (verified) και να έχει αποδειχτεί ότι είναι κατάλληλες για την απαιτούμενη ακρίβεια μετρήσεων.

Εξοπλισμός: Ο χρησιμοποιούμενος εξοπλισμός πρέπει να είναι ο ενδεδειγμένος για την αντίστοιχη μέθοδο, δοκιμή και απαίτηση ακρίβειας, να έχει ελεγχθεί πριν από τη χρήση του, να έχει διακριβωθεί κατάλληλα και να διατηρούνται τα ανάλογα αρχεία για όλο τον εξοπλισμό που περιλαμβάνουν το ιστορικό διακρίβωσης, συντήρησης και βλαβών.

Διακριβώσεις και ιχνηλασιμότητα: Όλες οι διακριβώσεις πρέπει να γίνονται με τις κατάλληλες διαδικασίες και να είναι ιχνηλάσιμες σε Εθνικά και Διεθνή πρότυπα μετρήσεων, όπου αυτό είναι εφικτό και απαραίτητο.

Έλεγχος Ποιότητας: Πρέπει να έχουν γίνει κατάλληλες ρυθμίσεις και προβλέψεις για τη χρήση εσωτερικών υλικών αναφοράς (reference materials), πιστοποιημένων υλικών αναφοράς (certified reference materials), επαναληπτικών δοκιμών (replicate testing) σε δείγματα που έχουν διατηρηθεί, για την εκτέλεση προσδιορισμού ίδιων παραμέτρων με διαφορετικές μεθόδους, για τη συμμετοχή σε διεργαστηριακές συγκρίσεις, για την υιοθέτηση στατιστικής επεξεργασίας και ανάλυσης των αποτελεσμάτων με σκοπό την ανίχνευση ανεπιθύμητων τάσεων ώστε να ικανοποιούνται πάντα τα κατάλληλα στατιστικά όρια που καθορίζονται.

Προσωπικό: Το προσωπικό πρέπει να διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα και να είναι ικανό στις τεχνικές στις οποίες εφαρμόζει στο εργαστήριο. Μόνο εξουσιοδοτημένο προσωπικό θα εκτελεί δοκιμές χωρίς επίβλεψη. Πρέπει να υπάρχουν αρχεία εκπαίδευσης για όλο το προσωπικό που να περιέχουν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της επίδοσης του κάθε στελέχους σαν απόδειξη της ικανότητάς του. Πρέπει να υπάρχουν τα μέσα διαρκούς παρακολούθησης αυτής της ικανότητας του προσωπικού.

Πιστοποιητικά / Εκθέσεις Δοκιμών: Τα αποτελέσματα των δοκιμών πρέπει να αναφέρονται σε κατάλληλα πιστοποιητικά δοκιμών, με τρόπο ώστε να μην

Πρότυπα και Συστήματα Πιστοποίησης

προκαλούν σύγχυση στον πελάτη και να δίνουν όλες τις σχετικές πληροφορίες, όπως τις μεθόδους δοκιμών που χρησιμοποιήθηκαν και τους παράγοντες που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς.

Αρχεία: Τα αρχεία όλων των σχετικών με τις δοκιμές πληροφοριών είτε έντυπα είτε ηλεκτρονικά, πρέπει να τηρούνται με κατάλληλη δομή και έλεγχο. Τα αποτελέσματα πρέπει να καταγράφονται τη στιγμή που γίνεται η δοκιμή και να ελέγχονται ως προς την ακρίβειά τους. Οποιοσδήποτε επεμβάσεις στα αρχεία πρέπει να γίνονται από εξουσιοδοτημένα πρόσωπα.

Τα βήματα εισαγωγής του προτύπου ISO 17025 σε εργαστήριο δοκιμών και διακρίβωσης είναι ακόλουθα:

- ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του Εργαστηρίου,
- στρατηγικός σχεδιασμός του Συστήματος για την Διαπίστευση,
- αναγνώριση όλων των μεθόδων δοκιμής που πραγματοποιούνται βάσει Διεθνών Προτύπων (ISO, ASTM, DIN κ.λ.π.) και καθορισμός των μεθόδων, οι οποίες απαιτείται να επικυρωθούν για την ορθότητα και ακρίβειά τους,
- ανάπτυξη του προγράμματος Ελέγχου Ποιότητας Εργαστηριακών Δοκιμών,
- ανάπτυξη του Εγχειριδίου Ποιότητας,
- εφαρμογή του Συστήματος
- παρακολούθηση της εφαρμογής του Συστήματος για την Διαπίστευση,
- διενέργεια επιθεωρήσεων,
- αναγνώριση σημείων μη-συμμόρφωσης,
- εκτέλεση διορθωτικών ενεργειών και παρακολούθηση της εφαρμογής των,
- εκπαίδευση όλου του προσωπικού του Εργαστηρίου.